

Raportul special

Siguranța furnizării de gaze în UE

Cadrul UE a ajutat statele membre să facă față crizei, dar impactul anumitor măsuri de răspuns la criză nu poate fi demonstrat

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Cuprins

	Puncte
Sinteză	I-VII
Introducere	01-12
Provocări pe termen lung și scurt la adresa siguranței furnizării de gaze în UE	01-03
Cadrul juridic și financiar al UE pentru siguranța furnizării de gaze	04-08
Răspunsul UE la criza gazelor	09-12
Sfera și abordarea auditului	13-17
Observații	18-69
Cadrul UE abordează toate aspectele legate de siguranța furnizării de gaze, deși în mod inegal	18-52
UE încă lucrează la elaborarea unui cadru pentru accesibilitatea prețurilor care să completeze cadrul său în materie de disponibilitate	19-26
Arhitectura siguranței furnizării instituită prin Regulamentul (UE) 2017/1938 încuraja cooperarea între statele membre, dar unele dintre livrabilele sale esențiale nu s-au materializat	27-44
Selecția proiectelor de interes comun era complexă, iar rezultatele proiectelor sunt neclare	45-50
Progresele insuficiente în ceea ce privește captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon riscă să constituie o provocare pentru siguranța pe termen lung a furnizării	51-52
Măsurile UE de răspuns la criză au transmis semnale puternice pieței, dar îndeplinirea obiectivelor lor declarate este deseori imposibil de demonstrat	53-69
Obiectivul de reducere cu 15 % a cererii de gaze a fost atins datorită acțiunilor statelor membre, precum și datorită prețurilor ridicate și unei ierni calde	54-56
Obligația de constituire de stocuri de gaze la nivelul UE era respectată, în conformitate cu practica anterioară, creând o mai mare certitudine	57-59
Există riscuri legate de potențiala activare a plafonului prețului gazelor	60-61
AggregateEU a suscitât interesul pieței, dar nu există suficiente date pentru a putea concluziona care sunt beneficiile mecanismului	62-66

Demersurile de sensibilizare la nivel internațional au transmis mesaje puternice, dar oferă perspective reduse de realizare a obiectivelor declarate ale Comisiei 67-69

Concluzii și recomandări 70-77

Anexe

Anexa I – Finanțarea din MIE pentru construirea de proiecte de interes comun

Anexa II – Harta proiectelor de interes comun din sectorul gazelor care au primit finanțare din MIE pentru construcții

Acronime

Glosar

Răspunsurile Comisiei

Calendar

Echipa de audit

Sinteză

I Agenția Internațională a Energiei definește securitatea energetică drept „disponibilitatea continuă a surselor de energie la un preț accesibil”. Siguranța furnizării de gaze în UE este un angajament asumat în comun de întreprinderile din sectorul gazelor, de statele membre și de Comisie. Având în vedere că UE importă peste 80 % din gazele sale naturale, siguranța furnizării de gaze este esențială pentru bunăstarea și prosperitatea sa. Renunțarea rapidă la importurile de gaze provenite din Rusia, care, în ultimul an înainte de invadarea Ucrainei de către Rusia (2021), reprezentau 45 % din totalul importurilor de gaze ale UE, a generat o criză a aprovizionării care a declanșat o criză a accesibilității din punctul de vedere al prețurilor.

II Prezentul raport examinează eficacitatea cadrului de politică și a acțiunilor UE de sprijinire a siguranței furnizării de gaze. Se analizează cadrul UE de dinainte de criză, precum și răspunsurile UE la criză. Curtea de Conturi Europeană a ales acest subiect din cauza dependenței foarte mari a UE de importurile de gaze, precum și dată fiind natura fără precedent a provocării privind siguranța furnizării, cu care UE s-a confruntat de la începutul anului 2022. Constatările Curții pot contribui atât la dezvoltarea în continuare a cadrului UE privind siguranța furnizării de gaze pe măsură ce UE își continuă tranziția de la gazele rusești, cât și la eforturile UE de a atinge neutralitatea climatică până în 2050.

III Potrivit concluziei generale a Curții, cadrul UE abordează siguranța furnizării de gaze, deși în mod inegal, însă atingerea obiectivelor măsurilor de răspuns la criză este deseori imposibil de demonstrat. Curtea a constatat că unele acțiuni de lungă durată ale UE au jucat un rol în siguranța furnizării de gaze naturale, în special în timpul crizei, și au încurajat cooperarea între statele membre. Cu toate acestea, unele dintre principalele livrabile ale arhitecturii UE pentru siguranța furnizării nu s-au materializat, iar UE a început abia recent să elaboreze un cadru pentru accesibilitatea prețurilor în sprijinul siguranței furnizării de gaze. Impactul măsurilor luate ca răspuns la acțiunea Rusiei de a folosi gazul drept armă nu este întotdeauna evident, iar dependența sporită a UE de gazul natural lichefiat și necesitatea decarbonizării unei părți din consumul de gaze din UE prezintă noi provocări. Până la sfârșitul anului 2023, UE reușise să își diversifice sursele de aprovizionare, renunțând treptat la gazul rusesc, și să facă față cu bine crizei accesibilității din punctul de vedere al prețurilor. Prețurile s-au stabilizat la o medie de aproximativ 45 de euro/MWh în 2023, dublul nivelurilor din perioada anterioară crizei.

IV Regulamentul 2017/1938 privind siguranța furnizării de gaze vizează consolidarea cooperării regionale și a solidarității între statele membre. Regulamentul impune fiecărui stat membru să raporteze o dată la patru ani cu privire la prevenirea riscurilor și la măsurile de răspuns la riscuri. Curtea a constatat că, în runda de raportare din 2019, 18 state membre nu au finalizat procesul de raportare privind planurile preventive și planurile de urgență, iar două state membre nu au prezentat deloc informații în acest sens. În paralel, grupuri de state membre au obligația de a realiza evaluări regionale ale riscurilor. Comisia a constatat că toate evaluările riscurilor efectuate în 2019 la nivel regional de grupuri de state membre sunt incomplete. Comisia a recunoscut necesitatea de a reforma și de a îmbunătăți procesele de raportare, iar marea majoritate a statelor membre ar dori ca acestea să fie simplificate.

V Curtea a constatat că sistemul UE de selectare a celor mai importante proiecte de infrastructură de gaze („proiecte de interes comun”) era complex. El implica trei evaluări separate, multe etape și numeroase părți interesate. De asemenea, potrivit auditorilor, rezultatele proiectelor erau neclare și, din această cauză, era dificil de evaluat rata de punere în aplicare a proiectelor de interes comun și valoarea adăugată a încadrării unui proiect în această categorie.

VI Drept răspuns la criza gazelor, UE a adoptat mai multe măsuri pentru a îmbunătăți înmagazinarea gazelor, a reduce și a agrega cererea, precum și pentru a evita creșterile bruște ale prețurilor. Curtea a constatat că unele măsuri contribuiau la siguranța furnizării prin sprijinirea reducerii cererii sau prin constituirea de stocuri suficiente în instalațiile de înmagazinare a gazelor. Impactul altor măsuri de răspuns la criză (plafonarea prețului gazelor, agregarea cererii și coordonarea de acțiuni de sensibilizare la nivel internațional) nu poate fi demonstrat.

VII Pe baza constatărilor sale, Curtea recomandă Comisiei următoarele:

- să finalizeze cadrul UE privind accesibilitatea gazelor din punctul de vedere al prețurilor;
- să optimizeze procesul de raportare de către statele membre cu privire la siguranța furnizării de gaze și să revizuiască structura cooperării regionale;
- să îmbunătățească transparența în legătură cu punerea în aplicare a proiectelor de interes comun.

Introducere

Provocări pe termen lung și scurt la adresa siguranței furnizării de gaze în UE

01 Pentru prezentul raport, Curtea a utilizat definiția securității energetice dată de Agenția Internațională a Energiei (AIE) în abordarea sa privind siguranța furnizării de gaze: „disponibilitatea continuă a surselor de energie la un preț accesibil”¹. AIE face distincție între securitatea energetică pe termen lung și cea pe termen scurt. Prima se sprijină pe investiții în timp util pentru a asigura aprovizionarea cu energie în concordanță cu dezvoltarea economică și cu nevoile de mediu, în timp ce a doua se bazează pe capacitatea sistemelor energetice de a reacționa la șocuri la nivelul ofertei. Dimensiunea climatică a siguranței furnizării de gaze naturale (denumite în continuare „gaze”) devine din ce în ce mai importantă, deoarece UE urmărește să elimine treptat combustibilii fosili sau să reducă emisiile provenite de la aceștia prin captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon (CUSC), pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050².

02 În 2021, ultimul an înainte de invadarea Ucrainei de către Rusia și de criza gazelor rezultată, UE a consumat 421 de miliarde de metri cubi de gaze, reprezentând 24 % din mixul său energetic, deși au existat variații mari la nivelul UE (a se vedea [figura 1](#)). În același an, 21 % din energia electrică a UE și 38 % din energia sa termică (menajeră și industrială) au fost produse pe bază de gaze³. Chiar și luând în considerare reducerea preconizată a consumului de gaze determinată de obiectivele UE în materie de climă și energie pentru 2030, UE tot va consuma aproximativ 300 de miliarde de metri cubi de gaze pe an⁴. Având în vedere că UE a importat 83 % din gazele sale în 2021, în creștere față de 73 % în 2014, siguranța furnizării de gaze este esențială pentru bunăstarea și prosperitatea UE.

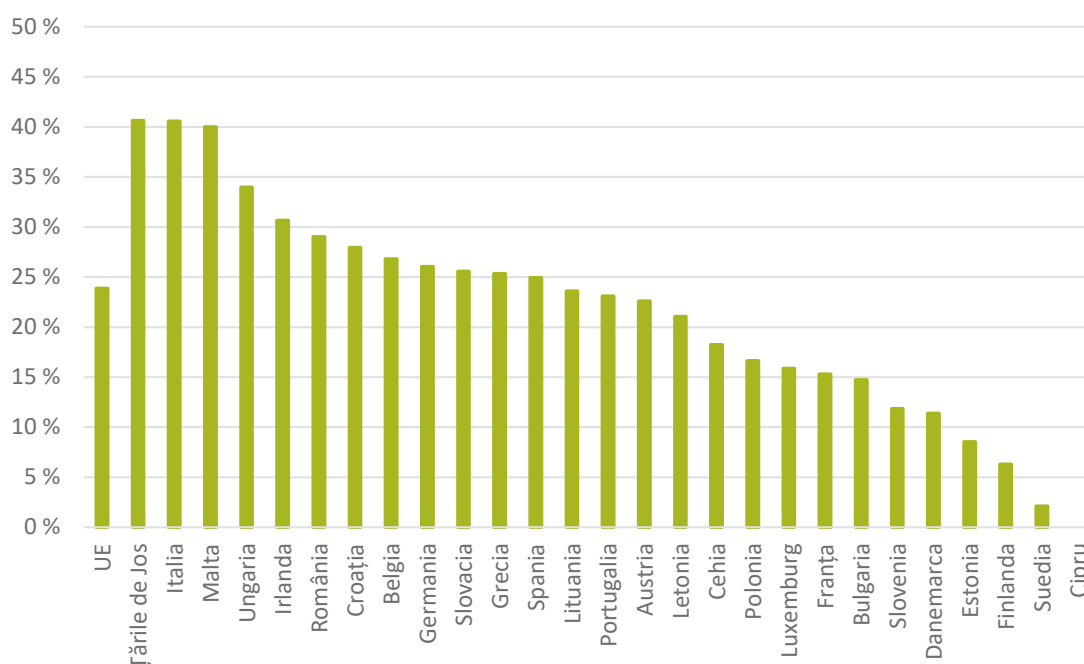
¹ *Our work on energy security*, AIE.

² Comunicarea Comisiei intitulată „Către o gestionare industrială ambițioasă a carbonului de către UE” COM(2024) 62.

³ *Electricity and heat statistics*, Eurostat.

⁴ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat *Implementing the RePower EU action plan: investment needs, hydrogen accelerator and achieving the bio-methane targets*, SWD(2022) 230.

Figura 1 – Ponderea gazelor naturale în cererea de energie primară, 2021 (în %)

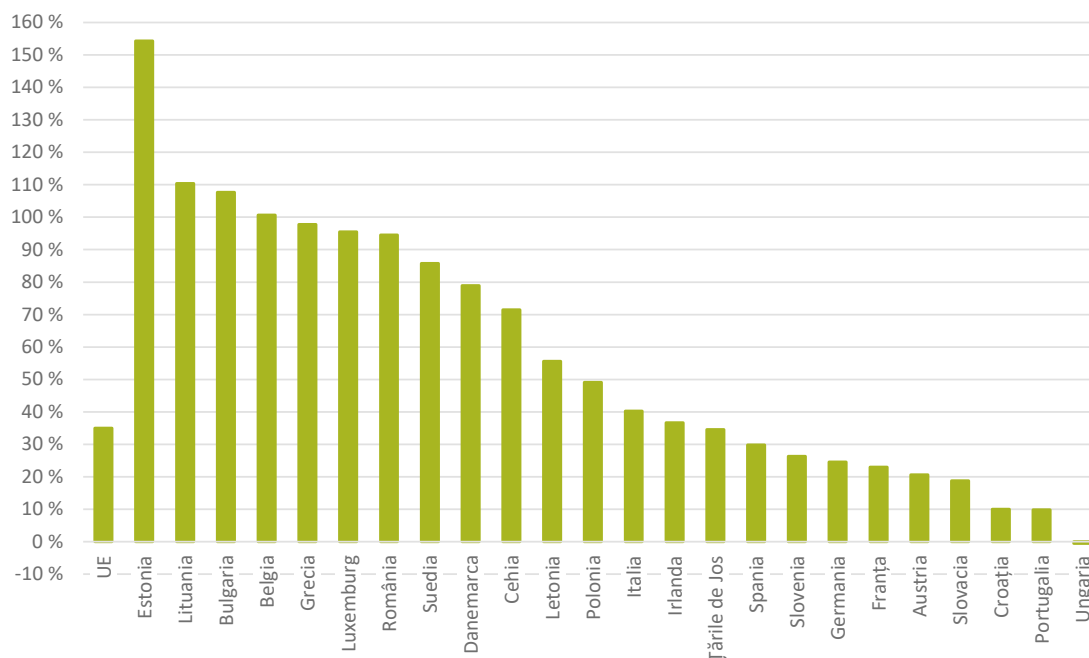
Notă: Cipru nu utilizează gaze.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Eurostat.

03 Renunțarea rapidă la importurile de gaze provenite din Rusia, care, în 2021, reprezentau 45 % din totalul importurilor de gaze ale UE, a generat o criză a aprovizionării care a declanșat o criză a accesibilității din punctul de vedere al prețurilor (a se vedea [figura 2](#)). În august 2022, prețurile angro ale gazelor au atins un vârf de 339 de euro pe megawatt-oră (MWh), comparativ cu 51 de euro/MWh în august 2021. Acest lucru a afectat și prețurile energiei electrice, care evoluează în paralel cu cele ale gazelor în Europa. De exemplu, în Italia, prețul angro per MWh de energie electrică ajunsese la 543 de euro în august 2022 (comparativ cu 112 euro/MWh în august 2021)⁵. Statele membre au început să subvenționeze prețurile la gaze și la energie electrică drept răspuns la criză în 2022 pentru a reduce impactul asupra gospodăriilor și a întreprinderilor. Potrivit estimărilor Comisiei, numai în 2022, subvențiile totale pentru energie în UE s-au ridicat la **390 de miliarde de euro**.

⁵ *Average monthly electricity wholesale prices in selected countries in the EU*, Statista.

Figura 2 – Variațiile prețurilor medii ale gazelor naturale pentru gospodăria, comparație între perioada ianuarie-iunie 2022 și aceeași perioadă din 2021

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Eurostat.

Cadrul juridic și financiar al UE pentru siguranța furnizării de gaze

04 Asigurarea siguranței aprovizionării cu energie este unul dintre obiectivele Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Acest lucru nu aduce însă atingere dreptului statelor membre de a-și alege mixul energetic și sursele de aprovizionare⁶. Cadrul juridic al UE privind siguranța furnizării de gaze, adoptat pentru prima dată în 2010 după perturbările furnizării de gaze din Rusia care au avut loc în 2006 și în 2009, a fost revizuit în 2017 în urma anexării ilegale a Crimeii de către Rusia în 2014. Acest cadru precizează că siguranța furnizării de gaze este un angajament asumat în comun de întreprinderile din sectorul gazelor, de statele membre și de Comisie.

⁶ Articolul 194 TFUE.

05 [Regulamentul \(UE\) 2017/1938](#) privind siguranța furnizării de gaze (denumit în continuare „Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze”) urmărește să îmbunătățească pregătirea UE pentru situații de perturbare a furnizării de gaze și reziliența ei în fața unui astfel de scenariu. Principalele obiective ale regulamentului sunt de a consolida cooperarea regională și solidaritatea între statele membre, de a sprijini îmbunătățirea infrastructurii transfrontaliere de gaze, precum și de a identifica și a atenua riscurile prin simulări periodice ale scenariilor de perturbare a furnizării de gaze și a infrastructurii realizate la nivelul UE, la nivel regional și la nivelul statelor membre. Regulamentul stabilește parametrii de bază pentru cooperarea regională prin definirea unor „grupuri de risc” în care sunt reunite diferitele state membre în funcție de principalele rute de furnizare de gaze ale UE. Aceste grupuri colaborează pentru a defini, a evalua și, atunci când este posibil, a atenua riscurile în materie de siguranță a furnizării de gaze. Aceste eforturi sunt, de asemenea, menite să consolideze piața internă a gazelor, pe care UE o consideră „cea mai bună garanție pentru a asigura siguranța furnizării de gaze în întreaga Uniune”⁷.

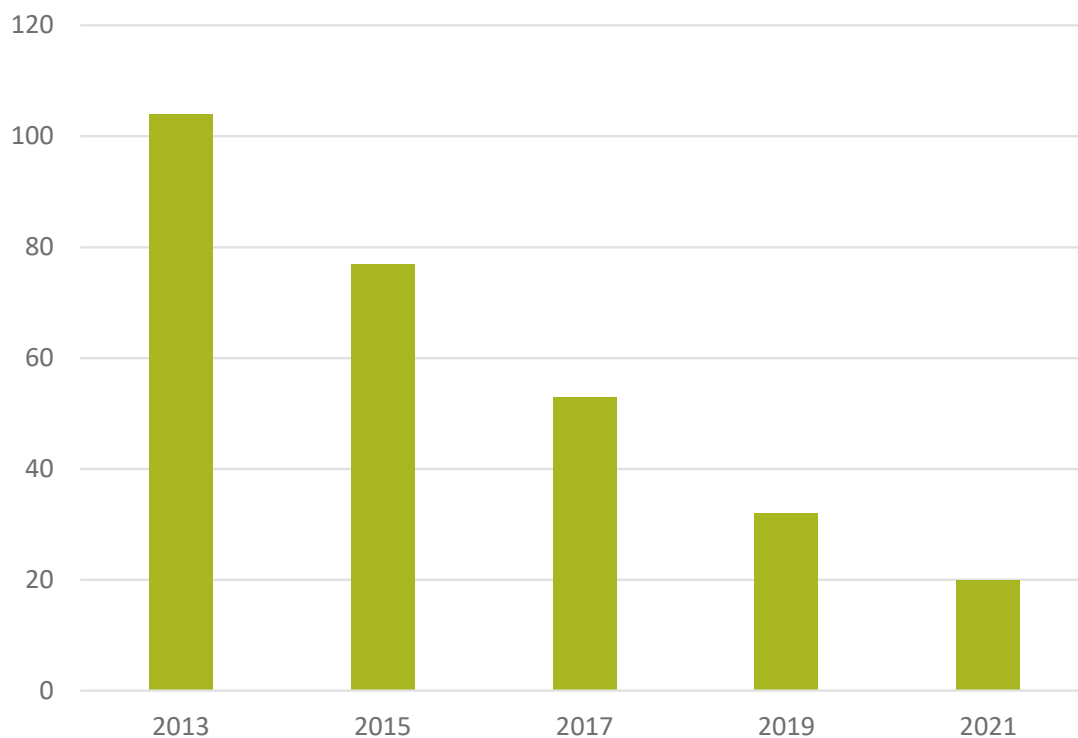
06 Comisia a stabilit o procedură pentru identificarea și sprijinirea „proiectelor de interes comun” (PIC) – care includ proiecte de rețele de gaze cu cele mai mari beneficii transfrontaliere posibile pentru piața internă de gaze a UE. Printre astfel de beneficii se poate număra îmbunătățirea siguranței furnizării de gaze. Între 2013 și 2021, din doi în doi ani, s-a adoptat câte o nouă listă a proiectelor de interes comun (a se vedea [figura 3](#)). Proiectele incluse pe listă trebuiau să beneficieze de proceduri de planificare și de autorizare mai rapide și de procese raționalizate de evaluare a impactului asupra mediului în vederea accelerării construcției lor. Ele erau, de asemenea, eligibile pentru a solicita finanțare din partea Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE), fie pentru realizarea de studii, fie pentru lucrări de construcție⁸.

---

⁷ [Regulamentul \(UE\) 2017/1938](#).

⁸ [Regulamentul \(UE\) nr. 347/2013](#) privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene.

Figura 3 – Numărul de proiecte de interes comun în sectorul gazelor de pe cele cinci liste ale PIC

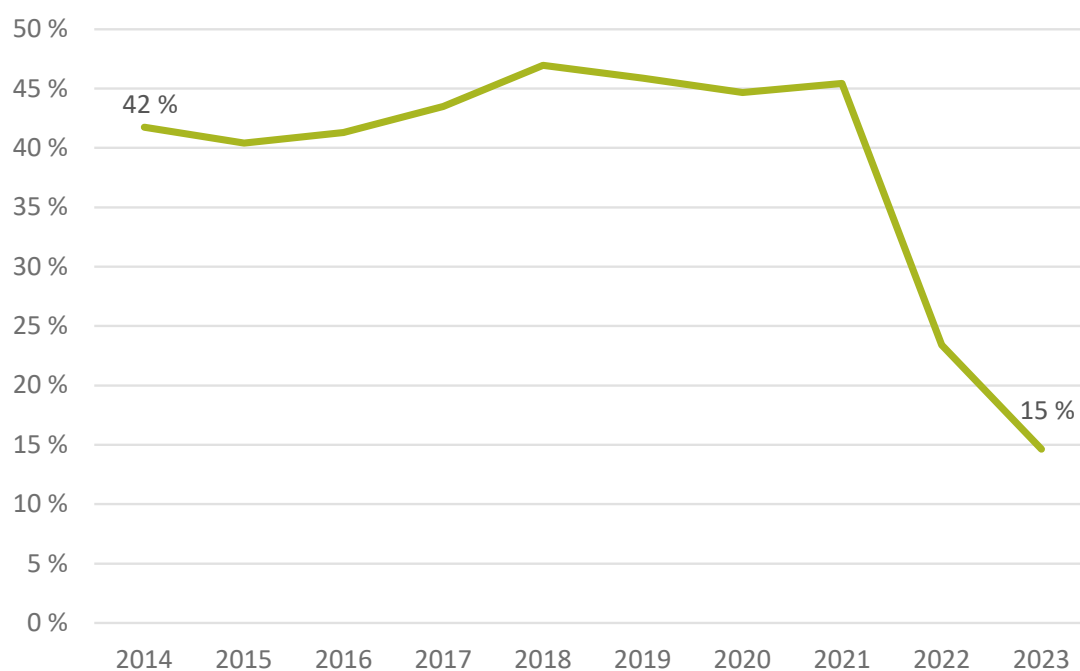
Sursa: Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER).

07 În perioada 2014-2020, s-a alocat o finanțare totală de 1,6 miliarde de euro din MIE unui număr de 40 de proiecte de interes comun în sectorul gazelor. Dintre acestea, 18 au primit finanțare pentru construcție (a se vedea *anexa I*). Având în vedere că UE pune accentul pe dezvoltarea unei energii neutre din punctul de vedere al emisiilor de carbon, nu se vor mai implementa decât încă două proiecte de interes comun în sectorul gazelor (care conectează Malta și Cipru la rețeaua de gaze a UE), însă procedura privind PIC este utilizată și pentru selectarea de proiecte de interes comun legate de hidrogen.

08 Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze urmărește să reducă riscurile legate de perturbări ale furnizării, impunând fiecărui stat membru să dispună de planuri de asigurare a furnizării de gaze către clienții protejați (gospodării și servicii sociale esențiale) pentru o perioadă de 30 de zile în condiții de iarnă normale în cazul întreruperii aprovizionării de la furnizorul principal unic. Cu toate acestea, Consiliul a recunoscut că respectivul cadru de risc creat de regulament nu putea să prevadă sau să ia în considerare un eveniment de amploarea și gravitatea crizei declanșate de

invadarea Ucrainei de către Rusia⁹. Chiar și statele membre care au ales să includă în evaluările lor naționale ale riscurilor din 2018 posibilitatea unei întreruperi complete a aprovizionării cu gaze provenite din Rusia au considerat că un astfel de scenariu era foarte improbabil. În plus, oferta abundentă și la prețuri competitive dintr-o singură sursă slăbește motivația economică a investițiilor în diversificarea surselor de aprovizionare. Importanța perenă a gazelor rusești pentru UE este ilustrată în *figura 4*.

Figura 4 – Ponderea gazelor naturale rusești în importurile de gaze ale UE în perioada 2014-2020

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Eurostat.

Răspunsul UE la criza gazelor

09 Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze permite statelor membre să activeze trei niveluri diferite de criză: „alertă timpurie” (ar putea avea loc un eveniment), „alertă” (a avut loc o perturbare, dar piața este în măsură să o gestioneze) și „urgență” (oferta de gaze este insuficientă și sunt necesare măsuri nebazate pe piață). Regulamentul impune fiecărui stat membru să elaboreze un plan de urgență care să stabilească măsurile ce trebuie luate în cazul fiecărui nivel de criză. 11 state membre au declarat nivelul de „alertă timpurie” în perioada februarie-iulie 2022,

⁹ Regulamentul (UE) 2022/1032 privind înmagazinarea gazelor.

declanșând o monitorizare sporită, iar unul dintre ele a declarat ulterior nivelul de „alertă”.

10 Aceste declarații și măsurile aferente luate intră în sfera de aplicare a definiției date de AIE securității energetice pe termen scurt, care se axează pe reziliență în fața crizelor. Ele au fost însoțite de o cooperare intensificată între operatorii de transport și de sistem de gaze, autoritățile naționale și Comisie prin intermediul unor foruri specializate instituite înainte de criză de Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze. Această cooperare a facilitat tranziția, în circumstanțe dificile, către noi modele de fluxuri transfrontaliere de gaze create de criză (în special de la vest la est, nu de la est la vest).

11 TFUE permite Consiliului să adopte regulamente, fără consultarea Parlamentului European, ca răspuns la dificultăți în aprovizionarea cu anumite produse, în special de natură energetică¹⁰. UE a modificat Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze și a utilizat articolul 122 din TFUE pentru a adopta rapid o serie de măsuri temporare menite să răspundă provocării pe care eliminarea treptată a gazelor rusești o reprezintă pentru întreaga Uniune (a se vedea *figura 5*).

Figura 5 – Principalele măsuri temporare ale UE de garantare a siguranței furnizării ca răspuns la criza gazelor

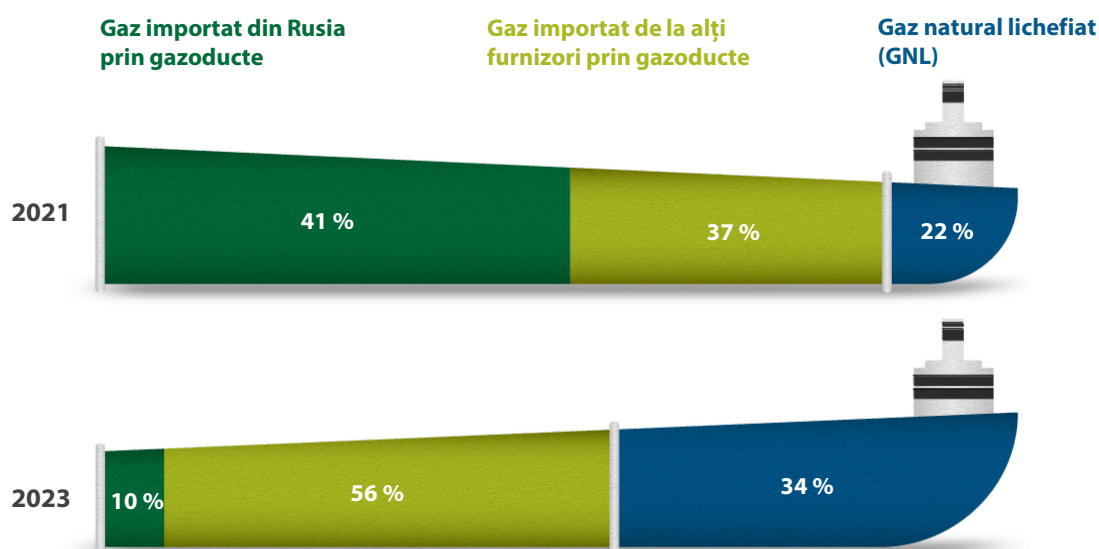

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

¹⁰ Articolul 122 TFUE.

12 Până la sfârșitul anului 2023, UE reușise să își diversifice sursele de aprovizionare, renunțând la gazul rusesc (a se vedea [figura 6](#)), iar prețurile s-au stabilizat, ajungând la o medie de aproximativ 45 de euro/MWh în 2023 (dublu față de nivelurile anterioare crizei), înainte de a atinge nivelurile anterioare crizei în primul trimestru al anului 2024. Pe măsură ce se adaptează la noul peisaj în materie de siguranță a furnizării de gaze creat în contextul crizei, UE trebuie să facă față unor noi provocări legate de creșterea dependenței de gazul natural lichefiat (GNL) și de necesitatea unor măsuri de decarbonizare prin captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon.

Figura 6 – Dependența UE de gazul importat din Rusia prin gazoducte: comparație între 2021 și 2023

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Eurostat; imagine bazată pe [elemente vizuale realizate de Comisia Europeană](#).

Sfera și abordarea auditului

13 Prezentul raport examinează cadrul de politică al UE și măsurile de sprijinire a siguranței furnizării de gaze în UE. Curtea a ales acest subiect dată fiind importanța gazului în mixul energetic al UE și dependența foarte mare a UE de importurile de gaze. Criza gazelor declanșată de invadarea Ucrainei de către Rusia a demonstrat cât de importantă este garantarea siguranței furnizării. În acest context, Curtea a examinat dacă UE:

- (a) a instituit un cadru eficace pentru siguranța furnizării de gaze și
- (b) a atins obiectivele declarate ale măsurilor sale de răspuns în situații de criză.

14 Curtea a examinat măsurile luate de UE din 2014 – anul anexării ilegale a Crimeii de către Rusia, eveniment care a declanșat revizuirea Regulamentului privind siguranța furnizării de gaze – până în noiembrie 2023. Ultimul raport de audit al Curții privind securitatea aprovizionării a fost publicat în [2015](#).

15 Curtea a examinat activitatea Comisiei (DG ENER) și a intervievat autorități relevante din Germania, Italia și Polonia. Aceste trei state membre sunt responsabile, împreună, pentru aproximativ [48 %](#) din consumul de gaze al UE și se confruntă cu multiple provocări legate de siguranța furnizării din cauza amplasării lor geografice și a surselor de aprovizionare cu gaze de care depind.

16 Curtea a obținut probe din următoarele surse:

- o analiză documentară a regulamentelor UE, a orientărilor și a activităților de raportare ale Comisiei, precum și a statisticilor și a evaluărilor acesteia;
- o analiză documentară și o examinare a rapoartelor elaborate de toate cele 27 de state membre în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1938, inclusiv a evaluărilor comune ale riscurilor realizate de grupurile de risc regionale, precum și a planurilor naționale privind energia și clima;
- o interviuri cu reprezentanți ai Comisiei și ai autorităților statelor membre;

- o analiză sistemică a procedurii de selecție a proiectelor de interes comun (nu au fost auditate proiecte individuale);
- un sondaj în rândul reprezentanților statelor membre din cadrul Grupului de coordonare pentru gaz, un grup consultativ de coordonare a măsurilor de siguranță a furnizării.

17 Rezultatele acestui audit sunt relevante pentru dezvoltarea în curs a politicii UE în materie de siguranță a furnizării de gaze, în special în contextul unei eventuale revizuirii a Regulamentului (UE) 2017/1938.

Observații

Cadrul UE abordează toate aspectele legate de siguranța furnizării de gaze, deși în mod inegal

18 Comisia nu dispune de nicio definiție oficială a „siguranței furnizării”. Definiția dată acestei noțiuni de AIE se bazează pe asigurarea disponibilității și a accesibilității din punctul de vedere al prețurilor. Potrivit AIE, siguranța pe termen lung a furnizării se axează pe investiții în timp util pentru a asigura aprovizionarea cu energie în conformitate cu nevoile de dezvoltare economică și de mediu. Curtea a evaluat dacă cadrul UE privind siguranța furnizării de gaze îndeplinește acest obiectiv, facilitând în același timp cooperarea și solidaritatea, care sunt principii directe ale politicii sale privind siguranța furnizării de gaze. Auditorii se așteptau să constate că:

- o cadrul UE privind siguranța furnizării de gaze abordează în mod explicit disponibilitatea și accesibilitatea din punctul de vedere al prețurilor;
- o livrările prevăzute de Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze aduc valoare adăugată în domeniu la nivel național și la nivelul UE;
- o procesul de selecție a PIC în sectorul gazelor a acordat atenția cuvenită siguranței furnizării de gaze și s-a realizat în beneficiul acesteia;
- o s-au înregistrat progrese în ceea ce privește captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon în UE.

UE încă lucrează la elaborarea unui cadru pentru accesibilitatea prețurilor care să completeze cadrul său în materie de disponibilitate

19 Comisia a inclus accesibilitatea prețurilor printre obiectivele-cheie ale abordării sale privind siguranța furnizării timp de peste 20 de ani și a subliniat frecvent importanța energiei la prețuri accesibile în [rapoartele sale privind starea uniunii energetice](#) începând din 2015. Disponibilitatea gazului și accesibilitatea sa din punctul de vedere al prețurilor sunt interconectate în sensul în care măsurile de îmbunătățire a disponibilității (diversificare, integrarea pieței) pot avea un efect pozitiv asupra accesibilității prețurilor. Aceasta este logica din spatele abordării UE privind siguranța furnizării, care a avut, de altfel, efecte pozitive, inclusiv în timpul crizei cauzate de renunțarea rapidă la importurile de gaze provenite din Rusia.

20 Fluxul de gaze dinspre vest spre est (nu de la est către vest, ca în mod obișnuit) a devenit posibil datorită unor adaptări obligatorii aduse majorității conductelor transfrontaliere din UE pentru a permite un flux bidirecțional¹¹. Unele conducte finanțate de UE au permis, de asemenea, conectarea unor state membre care anterior nu avuseseră acces la piața UE a gazelor sau au facilitat reducerea dependenței acestora de un singur furnizor (a se vedea *anexa I*). Aceste măsuri au fost luate deoarece Comisia și statele membre au înțeles riscurile, inclusiv la adresa accesibilității prețurilor, pe care le prezintă dependența de un singur furnizor. Doi dintre cei trei indicatori de siguranță a furnizării utilizați de Comisie se axează pe acest aspect: unul dintre ei măsoară concentrarea furnizorilor, iar celălalt dependența globală de importuri de gaze¹².

21 Comisia a modelat efectele unei întreruperi a gazului rusesc în 2014 și a estimat în mod corect că „necesitatea de a înlocui volumele de gaz va fi însoțită de creșteri de prețuri care vor declanșa importul unor volume suplimentare semnificative de GNL”. Comisia nu a modelat și nu a estimat niciodată amploarea unor astfel de creșteri de prețuri sau impactul lor asupra consumatorilor și a competitivității. Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze impune statelor membre să considere volatilitatea prețurilor drept factor de risc, după caz. 11 dintre evaluările naționale ale riscurilor realizate în 2018 includeau acest factor de risc. Nu erau luate în considerare provocările rezultate legate de accesibilitatea prețurilor, iar acest lucru nu era impus nici de regulament. În mod similar, doar una dintre cele 12 evaluări comune ale riscurilor realizate în 2018 analiza consecințele socioeconomice ale scenariilor de risc identificate de statele membre, în pofida faptului că regulamentul prevede această cerință. În 2021, Comisia a observat legătura dintre deficitul de aprovizionare cu gaze din Rusia și creșterea prețurilor, subliniind efectul acestei situații asupra „gospodăriilor[or] afectate de sărăcia energetică și [a celor] cu venituri mici și medii inferioare”. Această declarație arată că Comisia a înțeles diferența dintre persoanele care se confruntă cu sărăcia energetică și cele pentru care accesibilitatea prețurilor constituie o provocare.

---

¹¹ Articolul 5 din [Regulamentul \(UE\) 2017/1938](#).

¹² [Energy Union indicators webtool scoreboard](#), Comisia Europeană (6 noiembrie 2023).

22 Înainte de criză, accesibilitatea prețurilor era concepută și abordată în principal prin prisma sărăciei energetice, atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre. Regulamentul din 2018 care a instituit planurile naționale integrate privind energia și clima impune statelor membre să evalueze numărul gospodăriilor afectate de sărăcie energetică și, dacă este necesar, să elaboreze un plan pentru reducerea acesteia¹³. 21 dintre cele 27 de planuri naționale integrate privind energia și clima din 2019 nu includeau o definiție a sărăciei energetice. Cele mai frecvente critici formulate de Comisie referitor la abordările statelor membre cu privire la sărăcia energetică erau legate de faptul că acestea nu prevedeau obiective sau ținte pentru a evalua progresele înregistrate în combaterea acestui fenomen. Analiza Curții cu privire la cele 17 planuri actualizate prezentate Comisiei în 2023 a arătat că 11 state membre dispun în prezent de propria definiție a sărăciei energetice și/sau de indicatori pentru măsurarea acesteia. Accesibilitatea prețurilor este frecvent menționată ca obiectiv atât în planurile inițiale din 2019, cât și în actualizările din 2023, fără a fi însă niciodată definită sau măsurată. Abordarea cu privire la accesibilitatea prețurilor energiei și la sărăcia energetică adoptată ca răspuns la criză variază de la un stat membru al UE la altul¹⁴. Curtea a identificat exemple de astfel de diferențe în cele trei state membre în care a organizat interviuri (a se vedea *figura 7*).

---

¹³ Articolul 3 din Regulamentul (UE) 2018/1999.

¹⁴ *National fiscal policy responses to the energy crisis*, Bruegel (22 februarie 2024).

Figura 7 – Exemple care ilustrează diferite răspunsuri la provocarea reprezentată de accesibilitatea prețurilor gazelor pentru consumatorii casnici și de sărăcia energetică în gospodării – în Germania, Italia și Polonia

	Germania	Polonia	Italia
Plafonarea universală a prețurilor pentru gospodării	Da 0,12 euro/KWh (pentru 80 % din consumul din 2022 al gospodăriilor) în 2023	Da 200,17 zloți polonezi (46,30 euro)/MWh în 2022 și 2023	Nu
Costul pentru guverne al plafonării prețurilor	9,7 miliarde de euro (reducerea prețurilor gazelor pentru gospodării și IMM-uri) pentru 2023	30 de miliarde de zloți polonezi/6,87 miliarde de euro în 2022 și 2023	Nu se aplică
Sprijin direcționat către anumite gospodării	Da În 2022, sprijin punctual în numerar pentru încălzire, în valoare de 230-270 de euro, pentru grupurile cu venituri mici (2,1 milioane de cetățeni și costuri de aproximativ 380 de milioane de euro), acordat din nou în 2023	Da Gospodăriile cu venituri mici au primit rambursări de TVA pentru combustibilii gazoși achiziționați în 2023. Costul sprijinului s-a ridicat la aproximativ 24 de milioane de zloți polonezi (5,5 milioane de euro).	Da Gospodăriilor cu un venit mai mic de 15 000 de euro li se aplică pe factură o reducere automată echivalentă cu 15 % din cheltuielile anuale cu gazele naturale ale unei familii tipice. În 2023, 14 % dintre consumatorii casnici au beneficiat de această reducere.
O definiție oficială, la nivelul statului membru, a sărăciei energetice	Nu	Da	Nu
Informații oficiale privind numărul de gospodării afectate de sărăcia energetică	Nicio cifră oficială din partea guvernului	10,5 % (2021)	Nicio cifră oficială din partea guvernului

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

23 Deși a subliniat în repetate rânduri importanța accesibilității prețurilor energiei, până la criză, Comisia nu definise această noțiune, nu o măsurase și nici nu crease un cadru pentru a o aborda în mod explicit. În comunicarea Comisiei din 2020 privind prețurile și costurile energiei în UE, se precizează că prețurile angro ale gazelor au fluctuat între 10 și 40 de euro/MWh în perioada 2015-2019, dar nu există observații cu privire la accesibilitatea prețurilor cuprinse în acest interval¹⁵. În martie 2023, în urma unei analize, Comisia a constatat că așteptările pieței privind prețul gazelor pentru restul anului se situau la cel mult 50 de euro/MWh și a avertizat că, din cauza acestui nivel al prețurilor, va fi dificil să se reducă cererea¹⁶. Acest lucru sugerează că prețul de 50 de euro/MWh ar putea reprezenta un prag dincolo de care comportamentul gospodăriilor și al industriei se schimbă. Comisia nu a indicat acest preț drept prag pentru accesibilitatea prețurilor.

24 În 2020, Comisia sublinia expunerea redusă a UE „[la piețele internaționale volatile de produse energetice](#)”, evidențiind că prețurile gazelor erau mai mici în Europa decât în țările G20 care se bazau pe importuri de GNL (China, Coreea de Sud și Japonia). Situația s-a schimbat în prezent odată cu creșterea dependenței UE de GNL, un produs comercializat la nivel mondial. Acest lucru sporește riscul unor prețuri mai ridicate din punct de vedere structural și al unei volatilități crescute pe o piață tensionată. Având în vedere acest nou peisaj al siguranței furnizării, UE trebuie să acorde o mai mare importanță accesibilității prețurilor, în paralel cu activitatea sa detaliată pentru asigurarea disponibilității, atunci când analizează siguranța furnizării de gaze și când își structurează răspunsul.

---

¹⁵ [COM\(2020\) 951](#).

¹⁶ *Analysis of coordinated demand reduction measures for gas*, Comisia Europeană, [SWD\(2023\) 63](#).

25 Criza a accelerat dezvoltarea unei serii de politici care, împreună, oferă un cadru pentru o abordare mai explicită privind accesibilitatea prețurilor energiei (și, prin extensie, ale gazelor). Este vorba despre:

- o definirea sărăciei energetice în Directiva (UE) 2023/1791 privind eficiența energetică (a se vedea [caseta 1](#));
- o definirea unui prag pentru subvenționarea de către statele membre a facturilor la energie ale gospodăriilor și ale IMM-urilor, în propunerea de [regulamente de reformare a organizării pieței energiei electrice din UE](#);
- o plafonarea prețului gazelor la 180 de euro/MWh [pentru prețurile pentru luna următoare înregistrate în cadrul mecanismului olandez de transfer de titluri (*Title Transfer Facility* – TTF)].

Caseta 1 – Definiția dată de UE sărăciei energetice

„Sărăcie energetică” înseamnă lipsa accesului unei gospodării la servicii energetice esențiale, acolo unde astfel de servicii asigură niveluri de bază și standarde decente de trai și de sănătate, inclusiv servicii adecvate de încălzire, apă caldă, răcire și iluminat, precum și energia necesară pentru funcționarea aparatelor electrice, în contextul național relevant, al politicii sociale naționale existente și al altor politici naționale relevante, lipsă cauzată de o combinație de factori, printre care se numără cel puțin inaccesibilitatea prețurilor, insuficiența venitului disponibil, cheltuielile ridicate cu energia, precum și eficiența energetică scăzută a locuințelor.

Sursa: Directiva (UE) 2023/1791 privind eficiența energetică.

26 Aceste elemente creează un cadru pe trei niveluri privind accesibilitatea prețurilor, fiecare prevăzând diferite niveluri de intervenție. Sărăcia energetică este cea mai acută provocare în materie de accesibilitate din punctul de vedere al prețurilor, afectând **9,3 %** din populația UE în 2022. Ea s-a aflat, prin urmare, în centrul majorității acțiunilor UE și ale statelor membre legate de accesibilitatea prețurilor – inclusiv definirea, în 2023, pentru prima dată a termenului la nivelul UE. Prin stabilirea, de asemenea, a unui prag pentru subvenționarea de către statele membre a facturilor la energie electrică ale gospodăriilor, UE stabilește, în realitate, un prag *de facto* pentru accesibilitatea prețurilor. În fine, plafonarea prețului constă în determinarea prețului angro al gazelor dincolo de care UE consideră că piața stabilește prețuri inaccesibile sau nesustenabile. Acest cadru de politică încă nu ia în considerare și nu analizează în mod explicit factorii determinanți ai accesibilității prețurilor și provocările în domeniu în cadrul anumitor livrabile esențiale ale UE (analiza siguranței furnizării la nivelul UE,

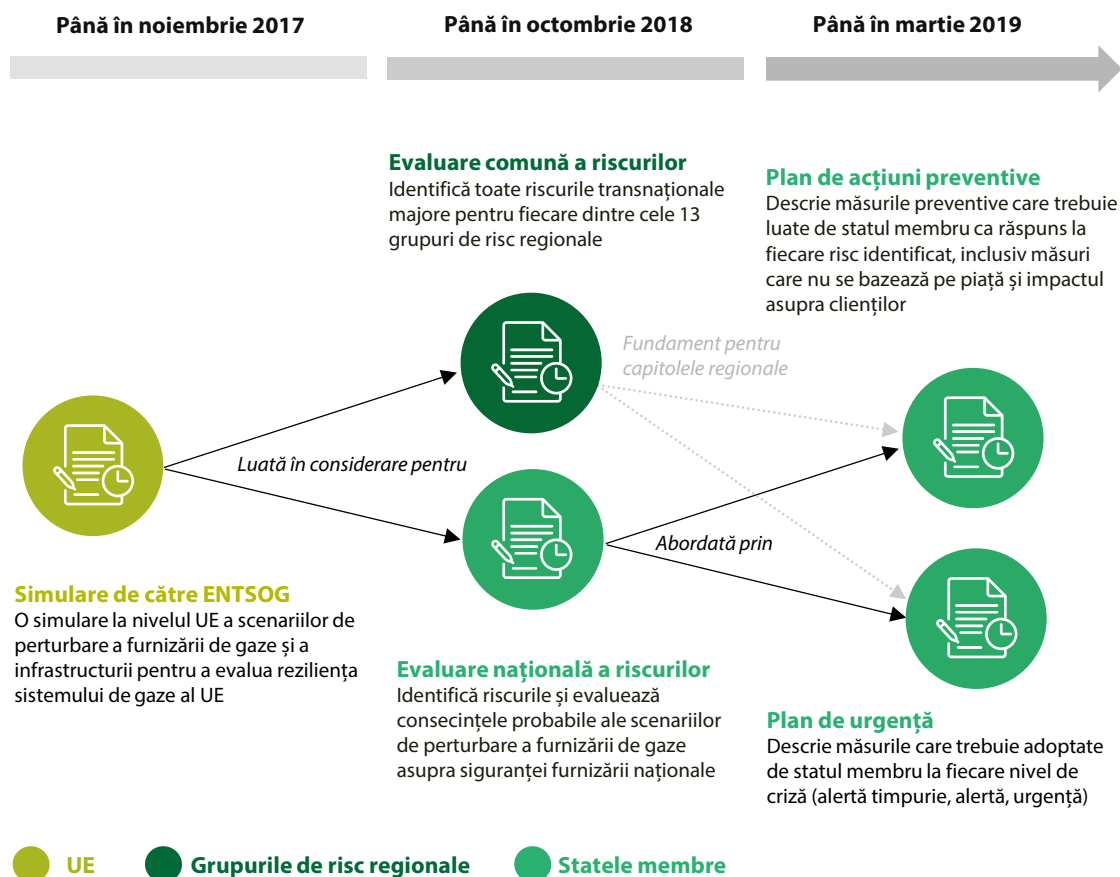
planurile naționale privind energia și clima și evaluările riscurilor efectuate de statele membre).

Arhitectura siguranței furnizării instituită prin Regulamentul (UE) 2017/1938 încuraja cooperarea între statele membre, dar unele dintre livrabilele sale esențiale nu s-au materializat

Procesul de raportare de către statele membre cu privire la planurile preventive și cele de urgență este ineficient, iar valoarea sa adăugată este îndoielnică

27 Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze mandatează Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale (ENTSO) să efectueze, o dată la patru ani, o simulare la nivelul UE a scenariilor de perturbare a furnizării de gaze și a infrastructurii. Statele membre iau în considerare rezultatele acestei simulări atunci când elaborează principalele livrabile ale arhitecturii UE pentru siguranța furnizării de gaze (a se vedea *figura 8*): evaluări comune și naționale ale riscurilor, care contribuie la planuri de acțiuni preventive și la planuri de urgență. Împreună, aceste livrabile sunt menite să orienteze și să structureze acțiunile fiecărui stat membru anterior unei crize a siguranței furnizării și de răspuns la o astfel de criză.

Figura 8 – Primul ciclu de livrabile în temeiul Regulamentului din 2017 privind siguranța furnizării de gaze

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza Regulamentului (UE) 2017/1938.

28 Comisia evaluează planurile de acțiuni preventive și planurile de urgență ale statelor membre în raport cu cerințele stabilite în Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze și emite pentru fiecare stat membru câte un aviz cu puncte și recomandări specifice în legătură cu cerințele respective. Statele membre trebuie să țină seama de respectivele puncte și recomandări în planurile lor finale.

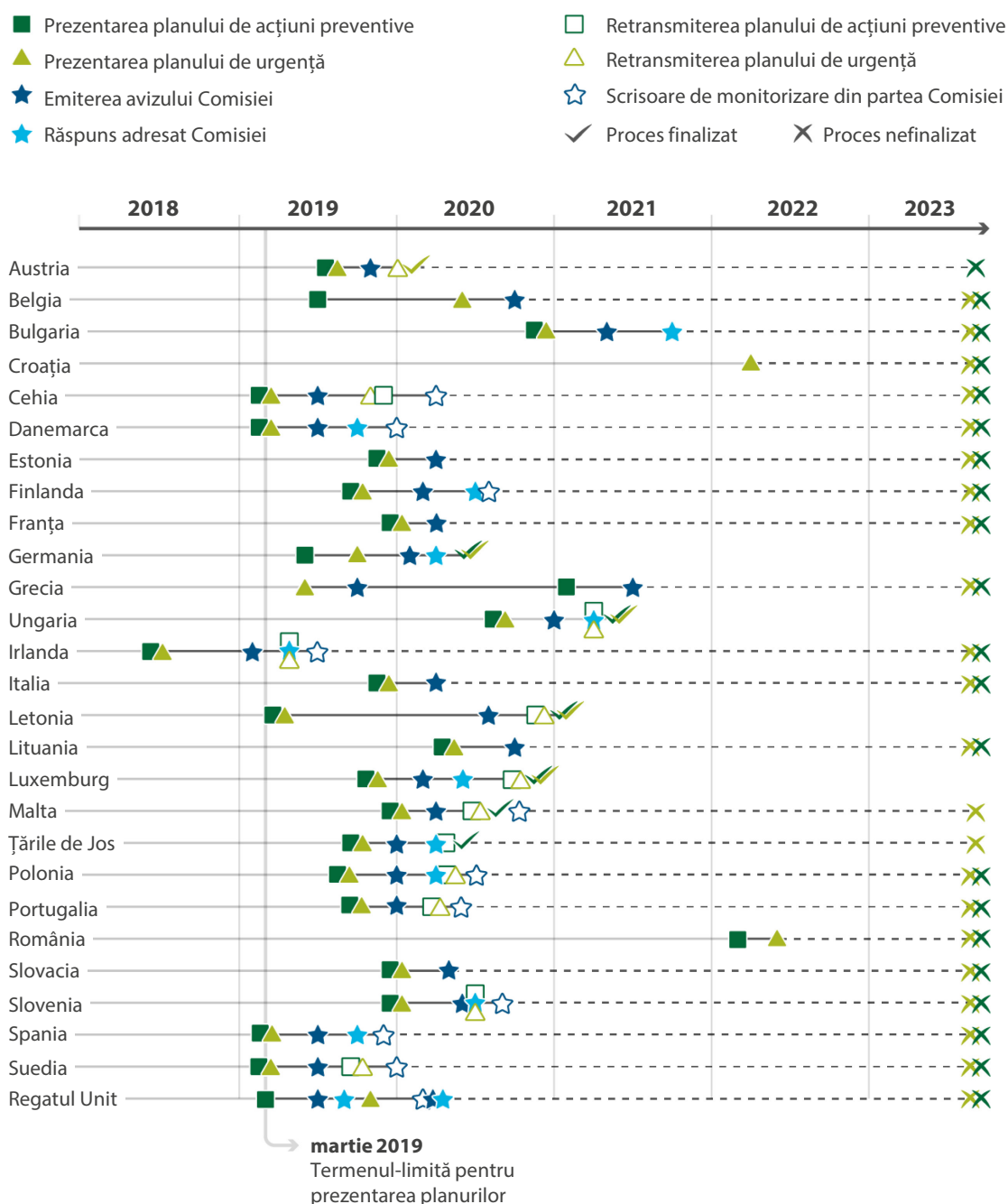
29 Statele membre aveau obligația de a prezenta Comisiei planurile lor în 2019, iar 25 dintre cele 28 de state (inclusiv Regatul Unit) s-au conformat. Croația și România nu au prezentat niciun plan la momentul respectiv, ceea ce a condus la acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva lor, iar Cipru este scutit deoarece nu utilizează gaze. Comisia a solicitat modificări din partea fiecăruia dintre cele 25 de state membre care au prezentat planuri, deoarece acestea nu respectau pe deplin cerințele din Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze (a se vedea **figura 9**). 6 state membre nu au răspuns avizului Comisiei, iar Comisia nu a inițiat nicio comunicare suplimentară în aceste cazuri. Celelalte 19 state membre fie au răspuns avizului Comisiei printr-o scrisoare în care explicau motivele pentru care nu și-au actualizat

planurile, fie au prezentat din nou o actualizare a cel puțin unuia dintre planuri. 11 state membre au fost apoi invitate să facă actualizări suplimentare, dar niciunul nu a dat curs solicitării.

30 În total, Curtea a constatat că 18 state membre nu finalizaseră procesele de actualizare nici în cazul planurilor de acțiuni preventive, nici în cazul planurilor de urgență, iar 2 state nu prezentaseră nimic în cadrul acestui exercițiu (a se vedea *figura 9*). În plus, Curtea a constatat că Comisia publicase versiuni anterioare ale planurilor a 3 state membre care prezentaseră actualizări între timp. Faptul că de cele mai multe ori procesul nu a fost finalizat, în pofida a numeroase schimburi între statele membre și Comisie, sugerează că acesta era în sine greoi și ineficient. În acest context, se ridică și semne de întrebare cu privire la valoarea adăugată a acestor livrabile și la utilitatea lor în promovarea siguranței furnizării de gaze pentru statele membre și pentru UE în ansamblu.

Figura 9 – Calendarul prezentării primului ciclu de planuri preventive și de planuri de urgență (2019) și al evaluării lor de către Comisie

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor puse la dispoziție de Comisie.

31 Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze impune repetarea o dată la patru ani a ciclului de prezentare a planurilor și de evaluare a acestora de către Comisie. Noi versiuni trebuiau prezentate în martie 2023. Majoritatea statelor membre au depus cu întârziere planurile lor de acțiuni preventive și planurile lor de urgență. În iunie 2023, Comisia a lansat 26 de proceduri **EU Pilot** (proceduri premergătoare constatării neîndeplinirii obligațiilor) în vederea primirii planurilor lipsă. Până la

15 ianuarie 2024, Comisia primise 23 de planuri de acțiuni preventive și 25 de planuri de urgență.

32 Deși procesul de actualizare din 2023 a coincis cu războiul în curs al Rusiei împotriva Ucrainei, aceste întârzieri ridică întrebări suplimentare cu privire la cea mai bună modalitate de a atinge obiectivele acestor livrabile fără sarcini administrative nejustificate. Comisia a recunoscut că este necesar să discute cu statele membre despre reformarea procesului de raportare, astfel încât acesta să devină mai puțin împovăraător și să asigure realizări de mai bună calitate¹⁷.

Grupurile de risc regionale favorizează cooperarea, dar nu produc rezultate conform așteptărilor

33 Structura cooperării regionale este stabilă în Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze, care definește 13 „grupuri de risc pentru furnizarea de gaze”, în funcție de coridoarele de furnizare în UE. Statele membre colaborează în aceste configurații pentru a elabora evaluări comune ale riscurilor pentru toți factorii de risc relevanți (dezastre naturale, riscuri tehnologice, sociale, politice etc.). Fiecare grup de risc este coordonat de un stat membru voluntar. În 2018, Comisia a sprijinit patru grupuri de risc (Belarus, Libia, Transbalcanic și Ucraina) prin modelarea unei serii de scenarii de risc pentru acestea. Existența unor grupuri de risc în sine promovează cooperarea regională, care este „principiul director” al Regulamentului privind siguranța furnizării de gaze.

34 Curtea a constatat că atât contribuțiile, cât și realizările variau foarte mult între cele 13 grupuri de risc. Mai multe state membre nu au furnizat datele necesare pentru analiza riscurilor. Primele evaluări comune ale riscurilor trebuiau realizate până la 1 octombrie 2018. Un singur grup de risc și-a prezentat evaluarea la timp, iar alte două (Coridorul sudic al gazelor și Estul Mediteranei) nu erau înființate, întrucât infrastructura nu exista încă. Comisia a jucat un rol de sprijin în realizarea evaluărilor comune ale riscurilor și le-a analizat pe baza următoarelor criterii: standardul privind infrastructura, standardul de furnizare, evaluarea și analiza riscurilor, cooperarea regională. Pe baza acestei analize, Comisia a considerat că toate evaluările comune ale riscurilor erau incomplete în multe privințe. Curtea nu a identificat nicio dovadă care să indice că grupurile de risc au luat în considerare analiza Comisiei cu privire la evaluările comune ale riscurilor.

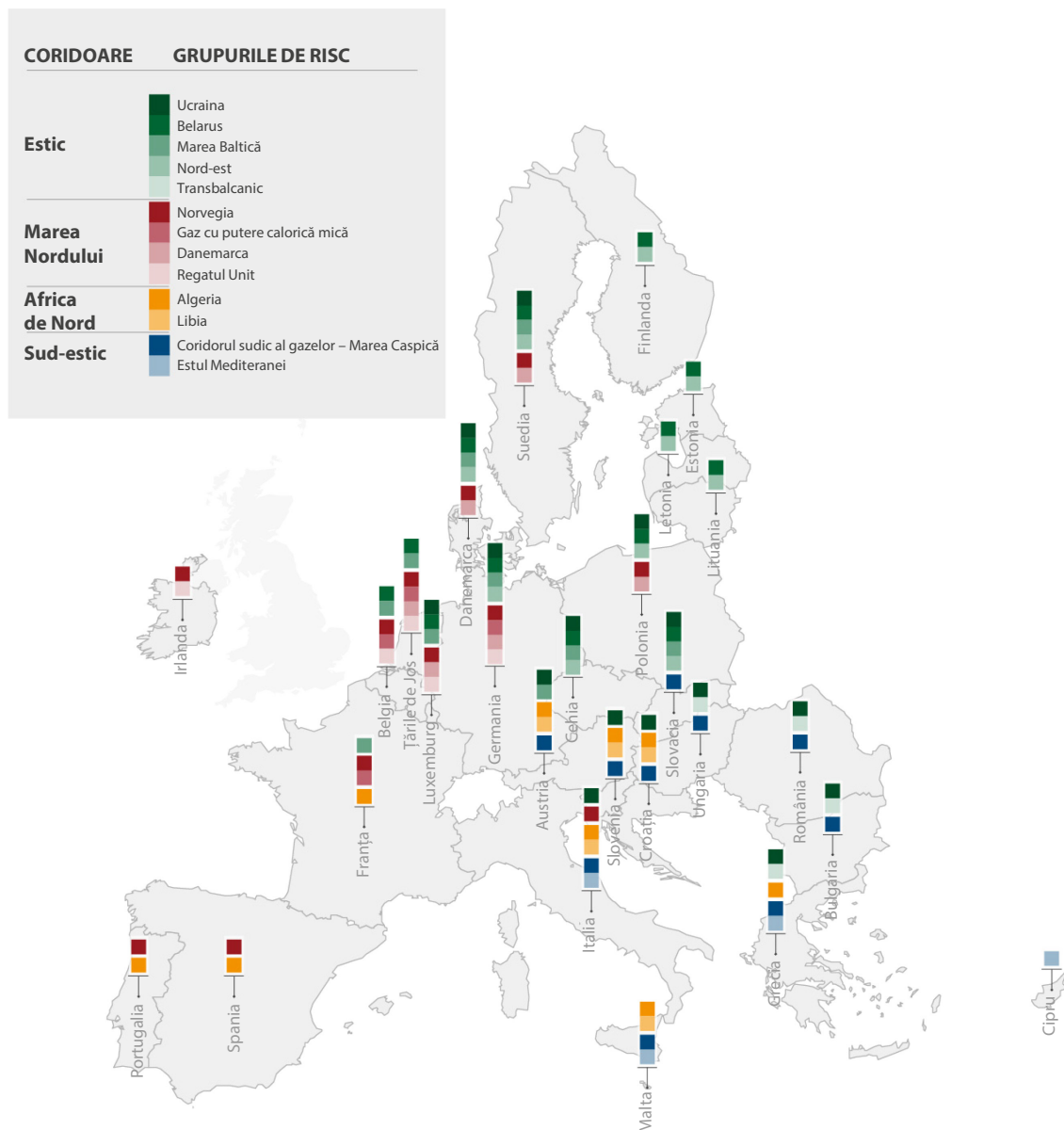
¹⁷ *Commission assessment of the Gas Security of Supply Regulation, SWD(2023) 323.*

35 Contribuția la realizarea evaluărilor comune ale riscurilor și coordonarea grupurilor de risc necesită eforturi considerabile din partea autorităților naționale. O altă problemă este faptul că majoritatea statelor membre fac parte din mai multe grupuri de risc, uneori până la șase sau opt grupuri (a se vedea *figura 10*). Capacitatea administrativă de care statele membre au nevoie pentru această activitate ar trebui luată în considerare și în contextul celorlalte livrabile ale Regulamentului privind siguranța furnizării de gaze (a se vedea punctele *27-32*). Comisia a identificat lipsa capacității administrative drept o provocare pentru coordonarea grupurilor de risc și pentru realizarea evaluărilor riscurilor¹⁸.

---

¹⁸ *Ibidem.*

Figura 10 – Componența grupurilor de risc regionale

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza Regulamentului (UE) 2017/1938.

36 Ciclul de lucru aferent evaluărilor comune ale riscurilor se repetă o dată la patru ani. Noi documente trebuiau prezentate până la 1 octombrie 2022. Toate grupurile de risc – cu excepția grupului Nord-est (niciun stat membru nu s-a oferit voluntar să coordoneze grupul) și a grupului Estul Mediteranei (nu exista încă infrastructură care să justifice activarea grupului) – au prezentat câte o evaluare comună a riscurilor până la sfârșitul anului 2023. Comisia a oferit sprijin unui număr de 9 dintre cele 13 grupuri de risc, întrucât 2 nu au solicitat sprijin, iar alte 2 nu dispuneau încă de infrastructură funcțională. Curtea a constatat că versiunile actualizate ale evaluărilor comune ale riscurilor erau efectiv un exercițiu de modelare coordonat de Comisie, axat pe întreruperea completă a furnizării de gaze din Rusia.

37 Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze impune ca planurile de acțiuni preventive și planurile de urgență să includă secțiuni privind „dimensiunea regională” a siguranței furnizării, în special informații privind măsurile comune și mecanismele de cooperare (a se vedea punctele 27-32). Aceste aspecte ar trebui convenite în cadrul fiecărui grup de risc pentru a se asigura coerența informațiilor prezentate în capitolele regionale ale planurilor naționale ale statelor membre. Analiza Curții cu privire la planurile de acțiuni preventive și la planurile de urgență din 2019 a arătat că între capitolele regionale existau diferențe semnificative în ceea ce privește calitatea și conținutul de la un stat membru la altul și de la un grup de risc regional la altul și că, adesea, ele nu cuprindeau contribuții din partea unuia sau a mai multor grupuri de risc.

38 Faptul că grupurile de risc regionale nu au furnizat informațiile necesare pentru planurile naționale ridică semne de întrebare cu privire la valoarea adăugată a activității lor. Comisia a recunoscut că planurile de urgență, în special, nu cuprindeau măsuri convenite la nivel regional pentru a face față crizelor regionale și, în general, nu includeau o dimensiune regională suficientă¹⁹. Comisia a recunoscut, de asemenea, că „[p]erturbările de lungă durată ar putea conduce în continuare la un risc de acțiune necoordonată a statelor membre, amenințând să pună în pericol securitatea aprovizionării în statele membre învecinate”²⁰. Analiza Curții cu privire la livrabilele furnizate de statele membre a arătat că șase state membre au inclus drept un posibil răspuns la o situație de urgență întreruperea furnizării de gaze unui stat vecin.

39 Aceste probleme, combinate cu cele specifice livrabilelor fiecăruia dintre statele membre, ridică semne de întrebare cu privire la modul în care grupurile de risc regionale ar trebui să funcționeze în viitor (repartizarea sarcinilor, alegerea scenariilor de risc, conținutul și formatul raportării dincolo de contribuția Comisiei etc.) pentru a valorifica mai eficient beneficiile cooperării și ale concentrării regionale, fără a crea o sarcină de raportare excesivă. Sondajul realizat de Curte în rândul statelor membre arată că majoritatea acestora (21 din 23 de respondenți) ar dori ca arhitectura raportării în materie de siguranță a furnizării să fie revizuită și simplificată, sporindu-se totodată atenția acordată la nivelul UE cooperării practice și măsurilor de reziliență.

---

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ Raport al Comisiei cu privire la funcționarea Regulamentului (UE) 2022/1369, COM(2023) 173.

40 Grupurile de risc regionale trebuie, de asemenea, să țină seama de impactul renunțării rapide la importurile de gaze din Rusia. Unele dintre coridoarele estice de furnizare prin conducte și-au pierdut relevanța odată cu creșterea importurilor de GNL de la 80 de miliarde de metri cubi în 2021 la 120 de miliarde de metri cubi în 2022²¹. Având în vedere aceste circumstanțe modificate, configurația actuală a grupurilor de risc bazată pe rutele gazoductelor a devenit depășită în unele cazuri. Comisia a recunoscut că „abordarea regională actuală a grupurilor de risc pare să nu mai fie adecvată scopului”²².

Pentru majoritatea acordurilor bilaterale de solidaritate dintre statele membre, încheierea lor rămâne improbabilă

41 Solidaritatea este un principiu fundamental care stă la baza politicii energetice a UE, astfel cum se menționează la articolele 194 și 222 din TFUE și cum s-a reiterat în Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze. Mecanismul de solidaritate al regulamentului este conceput drept măsură de ultimă instanță. În cazul unei urgențe grave în sectorul gazelor, atunci când piața nu furnizează suficiente gaze pentru a satisface cererea clienților protejați în virtutea principiului solidarității (cum ar fi gospodăriile și serviciile sociale esențiale) dintr-un stat membru, statele membre învecinate ar trebui să furnizeze gaze la cerere pentru a satisface respectiva cerere. În temeiul regulamentului, acordurile privind măsurile de solidaritate (inclusiv acordurile tehnice, juridice și financiare) trebuiau să fie încheiate bilateral între statele membre învecinate până în decembrie 2018.

42 Chiar dacă probabilitatea declanșării mecanismului oficial de solidaritate este scăzută, statele membre au fost reticente în a încheia astfel de acorduri. Niciunul dintre cele 40 de acorduri necesare potrivit estimărilor Comisiei nu fusese încheiat până în decembrie 2018. În mai 2020, întrucât nu se semnase încă niciun acord, Comisia a inițiat proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva a 25 de state membre pentru nerespectarea dispozițiilor privind solidaritatea. Până în ianuarie 2024, au fost încheiate opt acorduri. Potrivit Comisiei, printre principalele motive ale acestui progres lent se numără complexitatea tehnică, lipsa de expertiză la nivelul administrațiilor naționale și dificultatea de a ajunge la un acord cu privire la un mecanism de compensare financiară echitabilă.

---

²¹ Infografic – [De unde provin gazele utilizate în UE?](#), Consiliul Uniunii Europene (25 februarie 2024).

²² Raport al Comisiei privind reexaminarea aplicării Regulamentului (UE) 2017/1938, [COM\(2023\) 572](#).

43 Pentru a aborda problema lipsei de progrese în ceea ce privește solidaritatea bilaterală, în special în contextul crizei energetice, pentru 2023 a fost introdusă o măsură temporară implicită de solidaritate prin Regulamentul (UE) 2022/2576 al Consiliului. Măsura s-ar aplica într-o situație de urgență în sectorul gazelor între statele membre care nu au acorduri bilaterale.

44 În decembrie 2022, Comisia a efectuat un exercițiu de simulare (*dry run*) a solidarității împreună cu 11 state membre și cu ENTSOG pentru a testa cadrul introdus de Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze și de Regulamentul (UE) 2022/2576 pentru a răspunde unei situații de urgență în materie de siguranță a furnizării de gaze. Scenariul ales s-a concentrat în principal pe întreruperea completă a gazelor rusești. Exercițiul a confirmat, în general, că UE era pregătită să facă față unei situații de urgență în sectorul gazelor, dar a evidențiat, de asemenea, provocări persistente și o serie de domenii care necesitau lucrări suplimentare. Printre ele se numără complexitatea compensației echitabile pentru gaze acordate ca răspuns la o cerere de solidaritate, chiar și în cadrul mecanismului temporar prevăzut de Regulamentul (UE) 2022/2567. Pe baza principalelor constatări în urma exercițiului de simulare, Comisia a concluzionat că mecanismul de solidaritate implicit ar trebui să devină permanent²³ la intrarea în vigoare a Directivei 2009/73/CE revizuite.

Selecția proiectelor de interes comun era complexă, iar rezultatele proiectelor sunt neclare

45 Există trei etape principale în procesul de selecție a proiectelor de interes comun în sectorul gazelor naturale.

- Prima etapă constă într-o analiză cost-beneficiu (ACB). Aceasta trebuie să fie pozitivă, iar proiectele trebuie să demonstreze, de asemenea, un impact transfrontalier pentru a fi luate în considerare în continuare.
- A doua etapă constă în identificarea nevoilor regionale de infrastructură, inclusiv a nevoilor în materie de siguranță a furnizării, pe baza evaluării „lacunelor în materie de infrastructură” care este disponibilă în cel mai recent [plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani](#) elaborat de ENTSOG și a discuțiilor cu statele membre cu privire la nevoile lor actuale de infrastructură de gaze de la nivel național și regional.

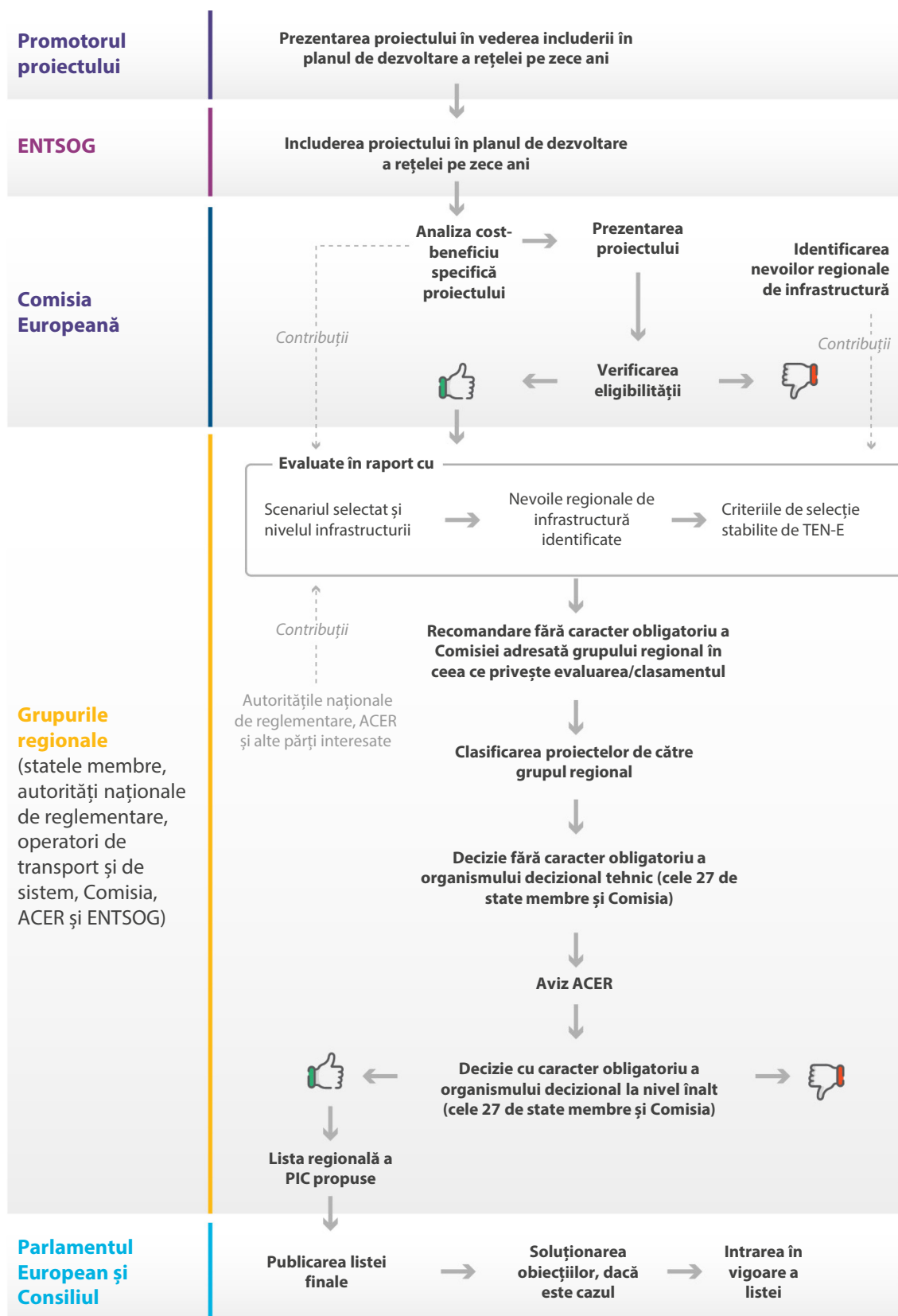
²³ COM(2023) 547.

- o În a treia etapă, Comisia evaluează calitățile relative ale fiecărui proiect pe baza unei serii de criterii enumerate în [Regulamentul TEN-E](#) (de exemplu, integrarea pieței, siguranța alimentării, concurență, durabilitate). În această etapă, proiectele primesc puncte în funcție de nevoile identificate.

46 Procesul are ca rezultat un clasament neobligatoriu al proiectelor candidate pentru a fi incluse pe lista de PIC, pe care Comisia îl propune unuia dintre cele patru grupuri regionale de state membre (coridoarele de gaz nord-sud-vest, nord-sud-est, sudic și baltic). Clasamentul constituie, de asemenea, baza pentru lista finală de proiecte de interes comun, care este stabilită de un organism decizional la nivel înalt format din cele 27 de state membre și Comisie. Organismul decizional nu este obligat să respecte niciun rezultat sau clasament anterior (a se vedea [figura 11](#)). Curtea a constatat că 10 % din proiectele incluse pe ultimele trei liste de PIC nu fuseseră recomandate în vederea includerii pe listele fără caracter obligatoriu ale Comisiei, întrucât analiza comparativă realizată de aceasta a arătat că respectivele proiecte erau mai puțin benefice decât alte proiecte propuse în aceeași regiune. Odată ce un proiect este clasificat drept PIC, el poate solicita finanțare din partea UE din MIE (a se vedea [punctul 07](#) și [anexa I](#)).

Figura 11 – Procesul de selecție a PIC în sectorul gazelor

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Comisie.

47 Sondajul realizat de Curte în rândul statelor membre a arătat că multe dintre acestea (16 din 20 de respondenți) sprijină procesul de selecție a PIC. Curtea a identificat însă mai multe probleme legate de acest proces, din care se pot trage învățăminte pentru selecția pe viitor a PIC în domeniul hidrogenului.

48 Pentru a accelera execuția proiectelor, statele membre ar fi trebuit să acorde proiectelor de interes comun prioritate, pentru a fi aprobate mai rapid decât alte proiecte de infrastructură de gaze. Monitorizarea efectuată de Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) arată că 45 % din PIC din sectorul gazelor depășeau termenul de aprobare specific de trei ani și jumătate²⁴ stabilit în Regulamentul TEN-E. Sondajul Curții a inclus o întrebare cu privire la punerea în aplicare de către statele membre a unor dispoziții juridice și/sau de reglementare pentru a asigura autorizarea accelerată a PIC din sectorul gazelor. 10 din 21 de state membre au răspuns că nu puseseră în aplicare astfel de dispoziții. PIC înregistrează întâzieri atât în state membre care dispun de proceduri de autorizare accelerată, cât și în state membre care nu dispun de astfel de proceduri, iar monitorizarea de către ACER a progreselor înregistrate de PIC nu indică problemele legate de autorizare drept principala cauză a întâzierilor. Acest lucru sugerează că autorizarea accelerată nu este suficientă în sine pentru a se asigura că PIC sunt executate mai rapid decât alte proiecte din sectorul gazelor.

49 Procesul de selecție a PIC conduce, în mod normal, la selectarea proiectelor individuale cu cel mai mare beneficiu preconizat, ceea ce implică excluderea altora. Acest principiu nu era respectat în 20 % din cazuri (57 dintre cele 291 de PIC de pe cele cinci liste). Se alesese mai întâi un obiectiv (de exemplu, creșterea capacității de stocare a gazelor la nivel regional)²⁵, repertoriindu-se apoi grupuri de PIC concurente sau potențial concurente pentru atingerea respectivului obiectiv. Ulterior, s-a lăsat la latitudinea pieței alegerea proiectului (proiectelor) care să fie implementat(e). Comisia nu explică motivele care justifică alegerea unei abordări bazate pe grupuri de proiecte pentru unele PIC, iar pentru altele nu. Abordarea bazată pe grupuri nu conduce la un rezultat clar (și anume, un singur PIC), ci la mai multe PIC pentru același obiectiv, în pofida aplicării unui proces de selecție complex.

50 Cele cinci liste de PIC în sectorul gazelor cuprind în total 291 de proiecte (a se vedea *figura 3*), care au avut sau au un potențial impact pozitiv asupra siguranței furnizării în UE. De exemplu, Curtea a constatat că cele 18 PIC care au primit finanțare

---

²⁴ *Consolidated report on the progress of electricity and gas PICs*, ACER (2023), p. 20.

²⁵ Anexa VII la *Regulamentul (UE) nr. 347/2013*.

din partea MIE pentru lucrări de construcție (a se vedea [anexa I](#) și [anexa II](#)) au îmbunătățit sau vor îmbunătăți interconectarea rețelelor de gaze ale statelor membre, diversificând aprovizionarea acestora cu gaze. Alte PIC finalizate nu au primit finanțare din partea MIE, dar au un impact pozitiv similar, în special în contextul recente crize în materie de siguranță a furnizării. În realitate, există mai puțin de 291 de proiecte distincte, deoarece unele se regăseau pe mai multe liste, câteva nu au fost niciodată construite și altele au fuzionat, creându-se proiecte noi. Deși fiecare proces de selecție a PIC are un rezultat clar (și anume o listă oficială de PIC), Comisia nu este în măsură să ofere o imagine de ansamblu a rezultatului final al tuturor celor 291 de PIC din sectorul gazelor. Ea consideră că doar cele 20 de proiecte din acest sector existente pe lista actuală constituie proiecte de interes comun. Platforma sa de transparență pentru PIC repertoriază doar proiectele incluse pe cea mai recentă (a cincea) listă a PIC, precum și foste PIC despre care Comisia știe că au fost finalizate sau că sunt în curs de construcție. Din cauză că nu există informații complete privind rezultatele proiectelor, este dificil de evaluat rata de punere în aplicare a PIC și valoarea adăugată a încadrării unui proiect în această categorie.

Progresele insuficiente în ceea ce privește captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon riscă să constituie o provocare pentru siguranța pe termen lung a furnizării

51 Având în vedere obiectivele climatice ale UE (în special zero emisii nete până în 2050), emisiile de carbon legate de consumul de gaze vor fi un element din ce în ce mai important al peisajului siguranței furnizării din UE. Chiar și dată fiind scăderea semnificativă preconizată a consumului de gaze, UE tot va avea nevoie în 2040 de cantități substanțiale de gaze naturale în industriile energointensive care au emisii inerente de CO₂ legate de procesele industriale²⁶, precum și în sectorul energetic²⁷. Implementarea captării, utilizării și stocării dioxidului de carbon (CUSC) se încadrează astfel în definiția siguranței pe termen lung a furnizării dată de AIE (a se vedea punctul **01**), în special prin sprijinirea unei rețele electrice diversificate, echilibrate și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei²⁸. Comisia a identificat CUSC

---

²⁶ *Carbon capture, use and storage*, Comisia Europeană.

²⁷ *The role of natural gas in Europe towards 2050*, NTNU (2021).

²⁸ *A new era for CCUS*, AIE (22 februarie 2024).

ca fiind o tehnologie strategică esențială care contribuie la obiectivul zero emisii nete²⁹.

52 Într-un audit anterior, Curtea a constatat că, în perioada 2009-2017, niciunul dintre programele UE care sprijineau CUSC nu a reușit să ducă la implementarea acestei tehnologii în UE și că, în pofida unui volum mare de fonduri, niciunul dintre proiectele la scară comercială planificate nu a fost finalizat și nu a devenit operațional³⁰. Deocamdată, în UE există patru proiecte comerciale funcționale în domeniul CUSC, care pot capta în total până la 1,5 milioane de tone de CO₂ pe an³¹. Comisia a propus un obiectiv privind capacitatea anuală de stocare a CO₂ de 50 de milioane de tone până în 2030, dar nu și un obiectiv pentru utilizarea acestei cantități. Se estimează că, pentru a îndeplini obiectivele climatice ale UE, până în 2050 vor trebui captate anual până la 450 de milioane de tone de CO₂ prin intermediul CUSC³². Prin comparație, emisiile de CO₂ ale UE generate de consumul de energie se ridicau la aproape 2 400 de milioane de tone în 2022³³. Lipsa progreselor în ceea ce privește CUSC în acest domeniu poate reprezenta un risc pentru siguranța pe termen lung a furnizării de gaze a UE. Comisia a publicat o [strategie privind CUSC](#) în februarie 2024.

---

²⁹ Propunere de regulament privind industria care contribuie la obiectivul zero emisii nete, COM(2023) 161.

³⁰ Raportul special nr. 24/2018.

³¹ *CCUS project explorer*, AIE.

³² SWD(2024) 63 final, *Impact Assessment report – Part 1*.

³³ *CO2 emissions from EU territorial energy use*, Eurostat.

Măsurile UE de răspuns la criză au transmis semnale puternice pieței, dar îndeplinirea obiectivelor lor declarate este deseori imposibil de demonstrat

53 Criza declanșată de invadarea Ucrainei de către Rusia împreună cu ceea ce Consiliul a descris drept „utilizarea ca armă de către Rusia a aprovizionării cu gaze” au pus la încercare reziliența UE la o schimbare bruscă a echilibrului dintre cerere și ofertă. Curtea a evaluat dacă măsurile luate de UE ca răspuns la criză asigurau siguranța furnizării (a se vedea [figura 5](#)). Auditorii se așteptau să constate că:

- o obiectivul de reducere cu 15 % a cererii de gaze a fost atins cu sprijinul politicii UE;
- o măsura privind obligația de stocare a gazelor era pusă în aplicare și crea o mai mare certitudine;
- o stabilirea unui preț maxim a permis plafonarea eficace a prețurilor cu care se comercializau gazele în UE;
- o Comisia poate demonstra că mecanismul AggregateEU își îndeplinește obiectivele declarate;
- o Comisia este în măsură să coordoneze acțiuni ale UE pe lângă țări terțe producătoare de gaze și negocieri cu acestea pentru a îmbunătăți siguranța furnizării.

Obiectivul de reducere cu 15 % a cererii de gaze a fost atins datorită acțiunilor statelor membre, precum și datorită prețurilor ridicate și unei ierni calde

54 În iulie 2022, Comisia a estimat că o întrerupere totală a gazelor rusești ar putea duce la un deficit de aprovizionare de 30 de miliarde de metri cubi în UE și la epuizarea stocurilor până la sfârșitul iernii 2022-2023, chiar și în contextul unor importuri ridicate de GNL³⁴. Pentru a preveni această problemă, Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului a introdus o reducere voluntară a cererii cu cel puțin 15 % (45 de miliarde de metri cubi), inițial pentru perioada august 2022-martie 2023, care a fost prelungită apoi până în martie 2024.

---

³⁴ Comunicarea Comisiei intitulată „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă”, [COM\(2022\) 360](#).

55 Consumul de gaze din UE scăzuse deja cu 10,4 % din cauza prețurilor ridicate din ultimele 12 luni anterioare lunii august 2022, când a fost adoptat obiectivul de 15 %³⁵. Obiectivul stabilit în Regulamentul (UE) 2022/1369 a transmis un semnal clar pieței și a furnizat un cadru de acțiune. Potrivit planurilor naționale actualizate privind energia și clima prezentate de 17 state membre în 2023, acțiunile pe termen scurt de reducere a cererii se axau pe două domenii principale: campanii de informare privind economisirea gazelor/energiei electrice și măsuri de reducere a încălzirii și a răcirii. Obiectivul a fost depășit în perioada august 2022-martie 2023, în care s-a înregistrat o reducere globală de 18 % a consumului de gaze în UE. Comisia estimează că 50 % din această reducere s-a datorat gospodăriilor, 43 % industriei și 7 % sectorului producției de energie electrică³⁶.

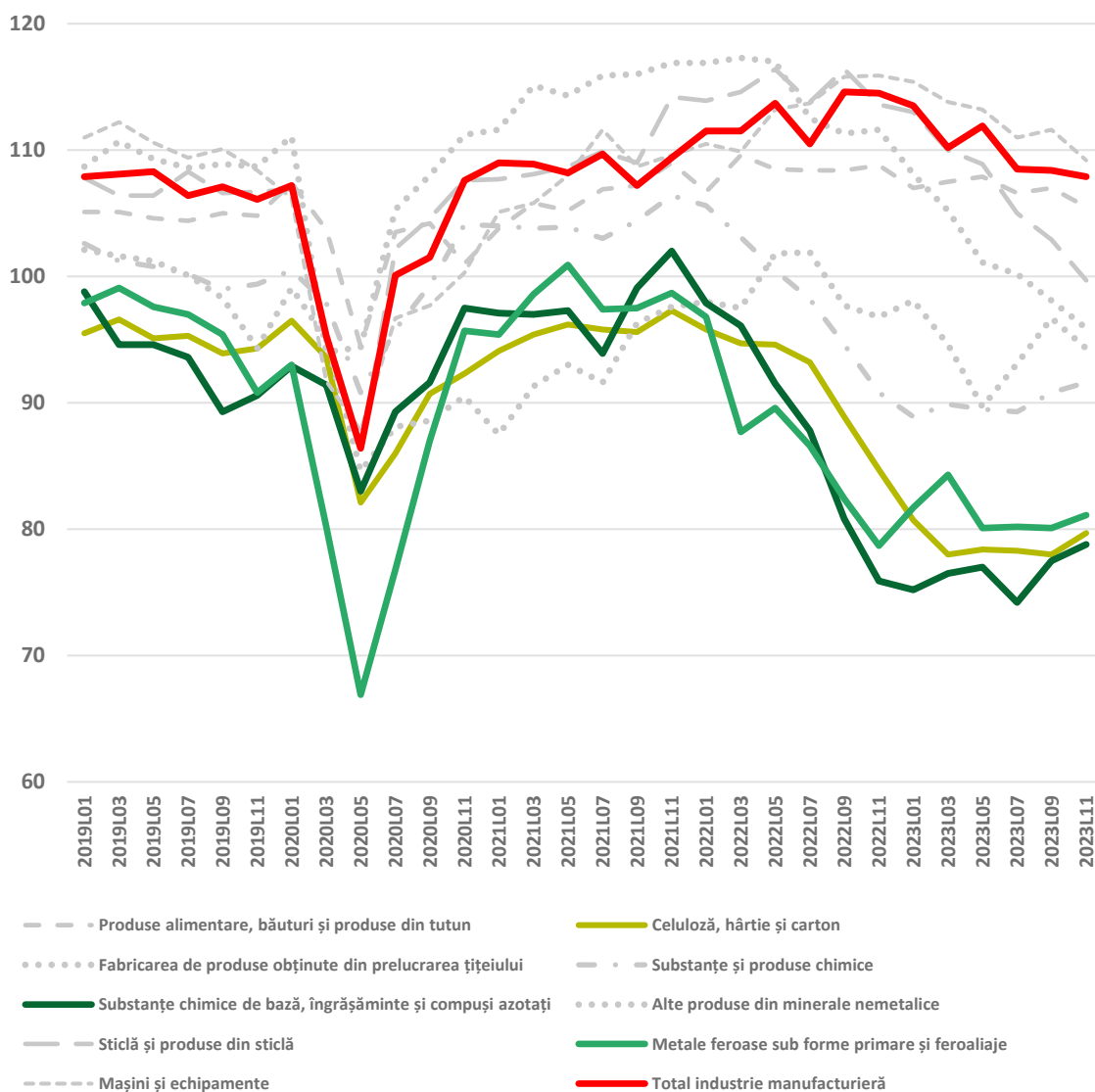
56 Deși măsurile luate de statele membre au contribuit la reducerea cererii, este dificil să se evalueze cu certitudine impactul lor relativ în comparație cu alți factori aflați în afara controlului statelor. De exemplu, gospodăriile și întreprinderile au răspuns atât la creșterea prețurilor, cât și la campaniile de informare pentru economisirea de gaze, iar o șesime din reducerea cererii din iarna 2022-2023 s-a datorat, în estimarea Comisiei, unei ierni calde care a condus la scăderea cererii de gaze pentru încălzire. În mod similar, scăderea cu 18 % a cererii industriei de la un an la altul în 2022 avea la bază mai mulți factori, printre care schimbarea combustibilului, măsurile de eficiență energetică și distrugerea cererii (prețurile ridicate ale gazelor au determinat sistarea producției). Reducerea cererii pare să fi fost cea mai pronunțată în industriile energointensive (de exemplu, industria siderurgică, cea a substanțelor chimice de bază și cea a celulozei și hârtiei), unde producția încă se situează sub nivelurile anterioare crizei (a se vedea *figura 12*).

---

³⁵ *EU gas consumption decreased by 17.7 %*, Eurostat (19 aprilie 2023).

³⁶ SWD(2023) 63.

Figura 12 – Producția lunară, exprimată ca volum, a industriei manufacturiere din UE în perioada ianuarie 2019–noiembrie 2023 (2015 = 100)

Sursa: grafic realizat de Anouk Honoré (Oxford Institute for Energy Studies), pe baza datelor furnizate de Eurostat.

Obligația de constituire de stocuri de gaze la nivelul UE era respectată, în conformitate cu practica anterioară, creând o mai mare certitudine

57 Stocurile de gaze acoperă 25-30 % din consumul de gaze din lunile de iarnă în UE. Ele joacă un rol important în echilibrarea sistemului european de gaze, în special prin acoperirea perioadelor de vârf ale cererii din timpul iernii. Înainte de criză, Gazprom controla aproximativ 10 % din capacitatea subterană de înmagazinare a gazelor a UE³⁷. În 2021, aceste situri de înmagazinare erau umplute la un nivel mult mai scăzut, în comparație atât cu anii precedenți, cât și cu alte situri de înmagazinare din UE, din cauza [utilizării ca armă de către Rusia a aprovizionării cu gaze](#). Potrivit unui raport al ACER, până în ianuarie 2022, „majoritatea autorităților naționale de reglementare în domeniul gazelor nu semnalaseră că nivelurile de gaze din instalațiile de stocare de la vremea respectivă reprezentau o preocupare majoră”³⁸.

58 În iunie 2022, UE a impus obligația de constituire de stocuri de gaze. Toate instalațiile de înmagazinare subterană a gazelor din UE trebuiau să fie umplute în proporție de 80 % până la 1 noiembrie 2022 și, ulterior, în proporție de 90 % până la data de 1 noiembrie a fiecărui an până în 2025, fiind stabilite și niveluri intermediare de constituire de stocuri pentru lunile februarie, mai, iunie și septembrie. Până acum, toate aceste obiective au fost atinse și chiar depășite (cu instalații umplute în proporție de 99 % în noiembrie 2023), transmițându-se astfel un semnal că UE va asigura rezerve de gaze suficiente pentru a face față unor condiții de iarnă normale și eliminând riscul unei noi manipulări a stocării gazelor.

59 Deși creează certitudine, această măsură nu reprezintă o schimbare radicală față de practica anterioară: nivelurile de umplere a instalațiilor de înmagazinare sunt corespunzătoare nivelurilor medii observate în UE înainte de criză (a se vedea [figura 13](#)). În cei cinci ani din perioada 2016-2020, nivelul mediu de umplere a instalațiilor de înmagazinare la 1 noiembrie în UE era de 91,5 %³⁹. 11 state membre, reprezentând împreună 56 % din consumul de gaze al UE, impuseseră dinainte de criză obligații naționale de stocare, iar patru dispuneau de rezerve strategice de înmagazinare a gazelor⁴⁰.

---

³⁷ Raport al Comisiei privind anumite aspecte legate de înmagazinarea gazelor, COM(2023) 182.

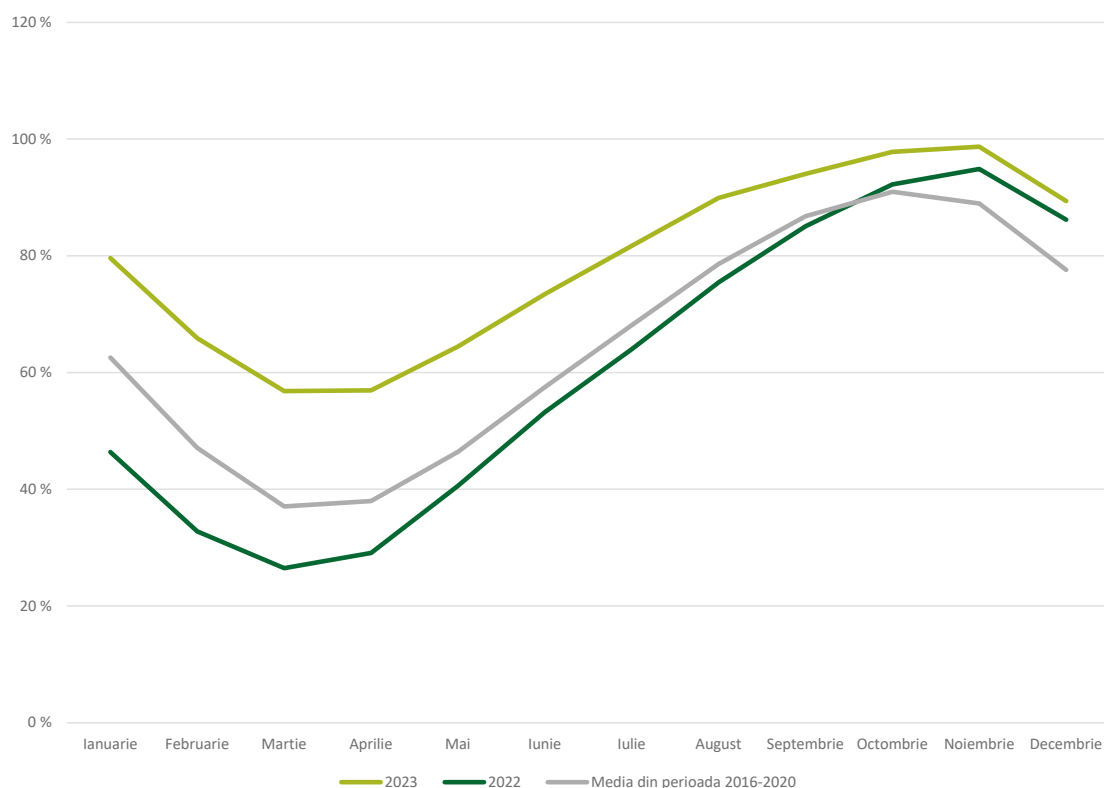
³⁸ *Report on Gas Storage Regulation and Indicators*, ACER (2022).

³⁹ *Aggregated Gas Storage Inventory (Data overview/Historical data)*, Gas Infrastructure Europe (GIE).

⁴⁰ *Report on Gas Storage Regulation and Indicators*, ACER (2022).

Figura 13 – Nivelurile medii de umplere a instalațiilor de înmagazinare în UE

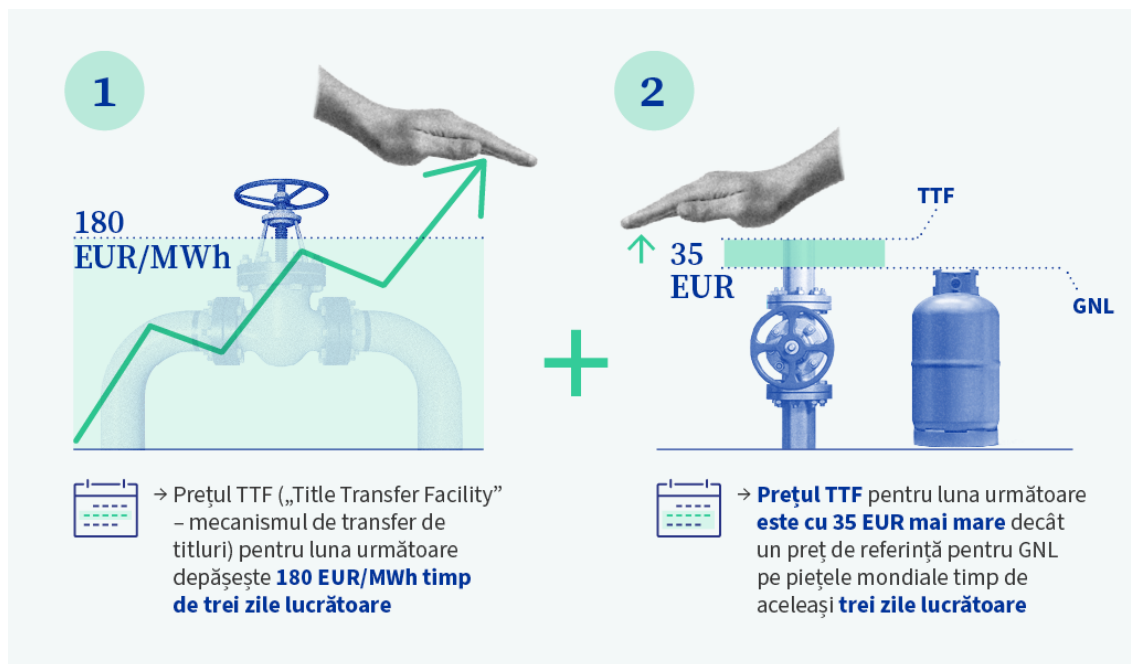
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de GIE.

Există riscuri legate de potențiala activare a plafonului prețului gazelor

60 Mecanismul de corecție a pieței, cunoscut în general drept „plafonarea prețului gazelor”, este menit să corecteze ceea ce Comisia consideră a fi disfuncționalități ale pieței, precum creșterea prețurilor gazelor din august 2022. Mecanismul este declanșat atunci când prețul contractelor *futures* pentru gaze pentru luna următoare pe platforma TTF din Țările de Jos depășește 180 de euro/MWh și este cu 35 de euro/MWh mai mare decât un preț de referință mondial pentru GNL (a se vedea [figura 14](#)). Altfel spus, pentru o anumită perioadă, cel mai des tranzacționate contracte *futures* pentru gaze nu ar putea fi cumpărate și vândute în UE la un preț peste un plafon calculat în conformitate cu Regulamentul 2022/2578. Acest plafon se va aplica până la 31 decembrie 2025. Comisia susține că existența acestui mecanism „a limitat prețurile pe piețele gazelor din UE⁴¹” în timpul crizei energetice. Eficacitatea sa nu poate fi însă evaluată, deoarece mecanismul nu a fost declanșat până în prezent, deși au fost identificate anumite riscuri legate de posibila sa activare.

⁴¹ COM(2023) 650 final.

Figura 14 – Elementele declanșatoare ale plafonării prețului gazelor

Sursa: Consiliul UE.

61 Plafonarea se aplică tuturor contractelor legate de livrările de gaze cu scadențe cuprinse între o lună și un an încheiate pe platformele de comercializare a gazelor din UE. Mecanismul nu se aplică altor tipuri de contracte sau contractelor încheiate în afara UE. Cel puțin un operator mondial de comercializare a gazelor a adoptat măsurile necesare pentru ca, în cazul declanșării mecanismului de plafonare a prețurilor, tranzacționarea de gaze să fie transferată de la platforma neerlandeză la o platformă de tranzacționare din Regatul Unit, fără costuri suplimentare. Potrivit Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe, este probabil să se transfere în afara UE comercializarea gazelor odată ce prețurile încep să se apropie de plafonul stabilit⁴². Autoritatea a avertizat că un astfel de scenariu, dacă se concretizează, „ar putea avea un impact asupra bunei funcționări a piețelor și, în cele din urmă, asupra stabilității financiare”. În scenariul unei penurii semnificative de gaze, care ar conduce la o creștere bruscă a prețurilor, Comisia are competența de a suspenda plafonul.

⁴² *Effects assessment of the impact of the market correction mechanism on financial markets*, ESMA (2023).

AggregateEU a suscită interesul pieței, dar nu există suficiente date pentru a putea concluziona care sunt beneficiile mecanismului

62  n aprilie 2022, Comisia a instituit o [platformă energetică](#) a UE pentru achiziționarea în comun de gaze. Această ac iune a condus ulterior la crearea AggregateEU, lansat în aprilie 2023, ini ial până în decembrie 2023. Potrivit Comisiei, AggregateEU are drept obiectiv să ofere un canal alternativ pentru cumpărarea  i v nzarea de gaze, inclusiv prin achiziționări în comun, precum  i un serviciu de agregare a cererii  i noi forme de cooperare. Alte beneficii principale preconizate sunt creșterea transparen ei, sprijinirea întreprinderilor mai mici din  rile fără ie ire la mare (pentru achiziționarea de GNL)  i facilitarea modelelor de cooperare, cum ar fi achizi iile în grup prin intermediul unui cumpărător central⁴³. Pentru a garanta utilizarea platformei, cele 24 de state membre conectate la re eaua de gaze a UE (Irlanda, Malta  i Cipru sunt exceptate) trebuiau să se asigure că entit  ile aflate sub jurisdic ia lor prezentau cereri echivalente cu 15 % din obiectivul de constituire de stocuri al statului până la sf r itul anului 2023⁴⁴.

63 Concret, AggregateEU este o platformă online care grupează cererile de gaze din partea mai multor entit  i (industrie, comercian i de gaze etc.) cu sediul în UE sau în una dintre  rile p r i la [Comunitatea Energiei](#), în func ie de statele membre în care acestea ar dori să livreze gazele,  i invită furnizorii să formuleze oferte ca răspuns. Cererile  i ofertele sunt corelate pe o bază propor ional   i sunt clasificate în func ie de preț (astfel încât to i cumpărătorii să aibă  anse egale de a cumpăra la cel mai mic preț pentru punctul lor de livrare). Din momentul respectiv, implicarea Comisiei ia sf r it. Cumpărătorii  i v nz torii negociază în afara platformei  i nu sunt obliga i să respecte prețurile oferite în cadrul acesteia.

64 AggregateEU pare să  i îndeplinească obiectivul de a sprijini întreprinderile mai mici, întrucât două treimi dintre companiile care încearcă să cumpere gaze prin intermediul său sunt clasificate de Comisie drept entit  i mici ( ntreprinderi prezente într-un singur stat membru sau comercian i cu amănuntul locali de gaze).

65 AggregateEU oferă într-adevăr un canal alternativ de cumpărare  i vânzare a gazelor, a a cum s-a prevăzut.  n 2023, s-au realizat pe platformă patru runde de „corelare a cererilor cu ofertele”, la care au participat 180 de entit  i ce au depus cereri pentru 54 de miliarde de metri cubi de gaze. Volumele solicitate sunt echivalente cu 50 % din capacitatea de stocare a gazelor din UE, adică mult mai mari

---

⁴³ [AggregateEU – questions and answers](#), Comisia Europeană.

⁴⁴ [Regulamentul \(UE\) 2022/2576 al Consiliului](#).

decât volumul obligatoriu de 15 % prevăzut de lege. Acest lucru sugerează că AggregateEU a suscitât un interes real în rândul entităților din sectorul gazelor. Curtea nu a putut să stabilească însă valoarea adăugată a mecanismului în raport cu platformele de comercializare a gazelor și nici ce disfuncționalitate a pieței abordează acesta, deoarece diferențele de preț de la nivelul piețelor gazelor din UE cauzate de criză se redusese deja substanțial la momentul lansării AggregateEU⁴⁵.

66 Pentru a evalua măsura în care s-au materializat celelalte beneficii pe care Comisia pretinde că le oferă AggregateEU (a se vedea punctul 62), este nevoie de un nivel de informații cu privire la contractele încheiate care nu este disponibil. Comisia nu are drept de acces la contractele încheiate ca urmare a ofertelor făcute pe platformă. Ea nu poate ști dacă respectivele contracte erau bilaterale sau dacă se încheiaseră prin intermediul unor consorții de achiziționare în comun și nici dacă prețurile plătite erau mai mici decât cele oferite pe principalele platforme de tranzacționare a gazelor din UE. Comisia este conștientă de acest lucru și a afirmat că achiziționarea în comun ar aduce beneficii depline „numai în măsura în care Comisia și statele membre vor asigura transparența, în ceea ce privește Platforma energetică a UE, a achizițiilor în materie de aprovizionare cu gaze avute în vedere și încheiate în întreaga Uniune, astfel încât să se evalueze dacă sunt îndeplinite obiectivele privind securitatea aprovizionării și solidaritatea energetică”⁴⁶.

Demersurile de sensibilizare la nivel internațional au transmis mesaje puternice, dar oferă perspective reduse de realizare a obiectivelor declarate ale Comisiei

67 Pe lângă sprijinirea achiziționării în comun de gaze, Platforma energetică a UE „urmărește să coordoneze acțiunile UE pe lângă furnizori externi din amonte și negocierile cu aceștia pentru a împiedica țările din UE să se supraliciteze reciproc, valorificând în același timp ponderea politică și puterea de piață a UE pentru a obține condiții mai bune pentru toți consumatorii din UE”⁴⁷. În acest scop, Comisia a lansat mai multe inițiative de sensibilizare care vizează țări producătoare de gaze. Ea are, de asemenea, dreptul de a examina acordurile energetice interguvernamentale încheiate între state membre și țări din afara UE. Curtea a constatat că, în niciunul dintre cazuri,

⁴⁵ *Market monitoring report on key developments in EU gas wholesale markets*, ACER (iunie 2023).

⁴⁶ Comunicarea Comisiei intitulată „Situatii de urgență energetică – acțiuni comune de pregătire, achiziționare și protejare a UE”, COM(2022) 553 final.

⁴⁷ *EU energy platform*, Comisia Europeană (21 septembrie 2023).

Comisia nu dispune de instrumentele și de competențele juridice necesare pentru a-și atinge obiectivele declarate.

68 Ca răspuns la criză, Comisia a lansat activități de sensibilizare, bazându-se pe numeroasele sale contacte bilaterale de lungă durată cu țări terțe producătoare de gaz. Aceste activități vizau să transmită un mesaj puternic că UE va lua măsuri pentru a diversifica furnizarea de gaze, sporind astfel siguranța în domeniu. UE a semnat declarații comune fără caracter obligatoriu cu SUA, Norvegia și Canada, precum și memorandumuri de înțelegere cu Egipt/Israel și Azerbaidjan. Cu toate acestea, în ciuda acțiunilor Comisiei, având în vedere natura acestor documente și competențele limitate ale Comisiei în domeniul afacerilor internaționale, șansele ca ele să producă livrabile concrete care să îmbunătățească siguranța furnizării de gaze în UE sunt foarte reduse. Câteva dintre măsurile care fac obiectul unui angajament prevăzute în aceste documente, cum ar fi intenția de „a dezvolta în comun instrumente cu Norvegia pentru stabilizarea piețelor energiei” sau crearea unui grup de lucru UE-Canada privind GNL, nu au reușit să producă rezultatele scontate.

69 Statele membre stabilesc contacte bilaterale cu țările terțe producătoare de gaze. În anumite cazuri, conform [Deciziei \(UE\) 2017/684](#) a Consiliului, ele trebuie să raporteze Comisiei orice acord energetic interguvernamental rezultat în urma respectivelor contacte. Decizia a introdus cerința unei evaluări *ex ante* (înainte de semnare) de către Comisie a acordurilor interguvernamentale referitoare la gaze sau petrol pentru a se asigura compatibilitatea lor cu legislația UE. Potrivit unui institut care monitorizează acordurile energetice interguvernamentale, de la începutul crizei [au fost încheiate foarte multe acorduri de diferite tipuri între state membre și țări terțe](#). Niciunul dintre ele nu a fost raportat Comisiei. Cum aceste acorduri nu sunt publice, este dificil pentru Comisie să știe ce tipuri de acorduri încheie statele membre cu țări terțe și, prin urmare, dacă ar trebui sau nu să îi fie raportate drept acorduri interguvernamentale, astfel cum sunt definite în Decizia (UE) 2017/684.

Concluzii și recomandări

70 Potrivit concluziei generale a Curții, cadrul UE abordează toate aspectele siguranței furnizării de gaze naturale, deși în mod inegal, însă atingerea obiectivelor măsurilor de răspuns la criză este deseori imposibil de demonstrat. Arhitectura UE pentru siguranța furnizării încurajă cooperarea între statele membre, dar unele dintre principalele sale livrabile nu s-au materializat, iar UE încă lucrează la elaborarea unui cadru pentru accesibilitatea prețurilor. UE a adoptat o serie de măsuri pe termen scurt drept răspuns la utilizarea ca armă de către Rusia a aprovizionării cu gaze, transmițând semnale puternice pieței cu privire la faptul că statele membre vor colabora pentru a depăși această provocare. Beneficiile măsurilor UE nu au fost însă întotdeauna clare, iar UE se confruntă cu un nou peisaj în materie de siguranță a furnizării, caracterizat de o dependență sporită de GNL și de necesitatea decarbonizării consumului de gaze.

71 Anumite politici și măsuri ale UE au avut un impact pozitiv asupra siguranței acesteia în ceea ce privește furnizarea de gaze, în special prin solicitarea sau finanțarea de infrastructuri care conectează rețele de gaze ale statelor membre, prin facilitarea fluxurilor bidirecționale de gaze (în special vest-est, alături de est-vest) și prin sprijinirea diversificării furnizării de gaze. Obiectivele privind disponibilitatea prevăzute de politica UE în materie de siguranță a furnizării de gaze sunt mult mai explicite decât cele referitoare la accesibilitatea prețurilor. Criza a obligat UE să acorde o mai mare importanță problemei accesibilității prețurilor în cadrul său privind siguranța furnizării de gaze, iar statele membre au luat și ele o serie de măsuri pentru a aborda acest aspect. În prezent, UE elaborează un cadru de politică privind accesibilitatea gazelor din punctul de vedere al prețurilor. Cadrul tot nu abordează suficient însă necesitatea ca UE să ia în considerare și să analizeze în mod explicit factorii determinanți ai accesibilității prețurilor și provocările legate de aceasta (a se vedea punctele [19-26](#)).

Recomandarea 1 – Să se finalizeze cadrul UE privind accesibilitatea gazelor din punctul de vedere al prețurilor

---

În ceea ce privește siguranța furnizării de gaze, Comisia ar trebui să țină seama într-o mai mare măsură de dimensiunea accesibilității prețurilor prin:

- (a) asigurarea includerii în livrabilele esențiale relevante ale UE a unei evaluări a accesibilității prețurilor la nivelul UE;
- (b) evaluarea fezabilității de a include luarea în considerare a riscului legat de accesibilitatea prețurilor în evaluările naționale ale riscurilor prevăzute în Regulamentul privind siguranța furnizării de gaze în momentul revizuirii acestuia;
- (c) evaluarea fezabilității de a actualiza cerințele impuse statelor membre cu privire la raportare astfel încât, pe lângă informațiile legate de sărăcia energetică, să se includă și informații privind accesibilitatea prețurilor, de exemplu în planurile naționale privind energia și clima.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2025.

72 Cadrul UE de raportare cu privire la siguranța furnizării de gaze de către statele membre și grupurile regionale de state membre oferă o bază pentru luarea în considerare sistematică a mai multor riscuri, precum și pentru adoptarea de măsuri preventive în vederea evitării acestora, dar și a unor acțiuni de urgență în situația în care riscurile respective se concretizează. 18 state membre nu au finalizat însă procesul de raportare privind planurile preventive și de urgență, iar 2 state membre nu au prezentat deloc informații în acest sens în runda de raportare din 2019, ceea ce indică faptul că procesul este ineficient, iar valoarea sa adăugată este îndoielnică. Curtea a constatat că grupurile de risc regionale, deși favorizează cooperarea, nu produc rezultatele scontate, de exemplu, din cauza suprapunerilor dintre ele. Anumite grupuri de risc și-au pierdut utilitatea în contextul implementării unor noi fluxuri de gaze drept răspuns la întreruperea alimentării cu gaze rusești. Acest lucru arată că, deși cadrul de raportare privind siguranța furnizării încurajează cooperarea între statele membre, în cazul anumitor aspecte esențiale legate de obiectivul declarat de sprijinire a acordurilor naționale și regionale privind siguranța furnizării de gaze, nu există valoare adăugată și nici dovada eficienței. Majoritatea statelor membre sunt în favoarea revizuirii arhitecturii obligațiilor de raportare privind siguranța furnizării de gaze de la nivel național și regional. La aceasta ar trebui să se adauge marea provocare de a încheia acorduri de solidaritate, fie la nivel bilateral, fie prin intermediul unui mecanism la nivelul UE (punctele [27-44](#)).

Recomandarea 2 – Să se optimizeze procesul de raportare de către statele membre cu privire la siguranța furnizării de gaze

---

Pentru a se asigura că cele mai importante probleme legate de siguranța furnizării de gaze sunt identificate și abordate în mod coerent, atât la nivel național, cât și regional, Comisia ar trebui:

- (a) să evalueze dacă este fezabil să se raționalizeze cerințele impuse statelor membre cu privire la raportarea în materie de siguranță a furnizării de gaze, precum și procesul de elaborare și transmitere a principalelor livrabile (evaluări naționale și comune ale riscurilor, planuri de acțiuni preventive și planuri de urgență), în momentul revizuirii Regulamentului privind siguranța furnizării de gaze;
- (b) să acorde în continuare sprijin statelor membre pentru a elabora livrabile complete și pentru a le prezenta la timp, în special prin explorarea de instrumente digitale de raportare și examinare.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2025.

Recomandarea 3 – Să se revizuiască structura cooperării regionale

---

Comisia ar trebui să revizuiască structura actuală a cooperării regionale prin:

- (a) adaptarea configurației acesteia la evoluția circumstanțelor (creșterea importanței GNL, reducerea rolului anumitor coridoare de furnizare prin conducte);
- (b) reducerea suprapunerilor dintre grupurile de risc și clarificarea rolurilor și a responsabilităților în cadrul acestora.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2025.

73 Procedura de selecție a proiectelor de interes comun (PIC) este complexă. Ea presupune trei etape, fiecare cu propria metodologie, numeroși pași de parcurs și multiple părți interesate. Acest proces ar fi trebuit să conducă în mod normal la acordarea statutului de PIC proiectelor cu cele mai mari beneficii preconizate. În 20 % dintre cazuri nu s-a întâmplat acest lucru, deoarece grupuri de PIC concurente sau potențial concurente fuseseră repertoriate în funcție de diferite obiective, urmând ca piața să decidă apoi căror proiecte să li se acorde finanțare. În selectarea PIC s-a ținut seama în mod corespunzător de siguranța furnizării, însă Comisia nu este în măsură să

ofere o imagine de ansamblu a rezultatului final al tuturor celor 291 de PIC din sectorul gazelor. Din cauză că nu există informații complete privind rezultatele proiectelor, este dificil de evaluat rata de punere în aplicare a PIC și valoarea adăugată a încadrării proiectului în această categorie. Nu vor mai exista alte PIC în sectorul gazelor (cu două excepții care vizează conectarea Maltei și a Ciprului la rețeaua UE), dar același proces se aplică proiectelor PIC legate de hidrogen. Prin urmare, se pot întâmpina aceleași probleme. Având în vedere obiectivul UE de zero emisii nete și faptul că UE va avea în continuare nevoie de gaze naturale în viitor, Curtea a constatat că neînregistrarea de progrese suficiente în ceea ce privește CUSC riscă să reprezinte o provocare pentru siguranța pe termen lung a furnizării de gaze, date fiind obiectivele climatice ale UE (punctele 45-52).

Recomandarea 4 – Să se îmbunătățească transparența în legătură cu punerea în aplicare a PIC

După consultarea statelor membre, a ENTSOG și a promotorilor de proiecte, Comisia ar trebui să îmbunătățească transparența și claritatea datelor referitoare la rezultatele PIC astfel încât să includă informații privind fostele PIC, costurile proiectelor și PIC fuzionate. Acest lucru ar trebui să se aplice și în cazul tuturor viitoarelor liste de PIC. Informațiile respective ar putea fi publicate pe platforma de transparență pentru PIC sau pe site-ul web Europa.eu.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2025.

74 În perioada 2022-2023, UE a inițiat numeroase măsuri de urgență, în principal în temeiul articolului 122 din TFUE, transmițând pieței semnale puternice că statele membre vor colabora pentru a răspunde provocării reprezentate de utilizarea ca armă a gazelor de către Rusia și pentru a asigura siguranța furnizării. Impactul acestor măsuri, în raport cu obiectivele lor declarate, nu poate fi întotdeauna determinat, din cauza altor factori care influențează efectele sau din cauză că nu există dovezi. Obiectivul de reducere cu 15 % a cererii (în comparație cu o medie pe cinci ani) a fost atins, contribuind la restabilirea certitudinii pe piață, deși, din cauza prețurilor ridicate, cererea se afla în scădere încă dinainte de adoptarea obiectivului. Este dificil să se evalueze impactul relativ al măsurilor luate de statele membre în comparație cu alți factori aflați în afara controlului lor (de exemplu, prețurile ridicate ale gazelor, distrugerea cererii, condițiile meteorologice calde) atunci când se evaluează eficacitatea acestei măsuri (a se vedea punctele 54-56).

75 De asemenea, UE a impus o obligație de constituire de stocuri de gaze, mai întâi la un nivel de 80 % până în noiembrie 2022 și, ulterior, de 90 % până în luna noiembrie a fiecărui an până în 2025. Atingerea acestor obiective a contribuit la certitudine pe piață și la asigurarea siguranței furnizării într-o perioadă de criză. Această măsură nu este însă cu mult diferită de practica anterioară, nivelurile de umplere a instalațiilor de înmagazinare fiind corespunzătoare nivelurilor medii observate în UE înainte de criză (a se vedea punctele [57-59](#)).

76 UE a adoptat măsuri de plafonare superioară a prețurilor angro ale gazelor la o valoare calculată în conformitate cu Regulamentul 2022/2578 pentru anumite tipuri de contracte, încercând să atenueze ceea ce considera ca fiind excese ale pieței. Cum prețurile gazelor s-au situat cu mult sub plafon, măsura nu a fost niciodată declanșată deocamdată și, prin urmare, eficacitatea sa nu poate fi evaluată. Curtea a constatat că există riscuri legate de potențiala activare a plafonului prețului gazelor. Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe a avertizat că tranzacționarea de gaze s-ar putea reorienta către platforme din afara UE în cazul în care prețurile se apropie de plafon, ceea ce ar prezenta riscuri pentru buna funcționare a pieței. În scenariul unei penurii semnificative de gaze, care ar conduce la o creștere bruscă a prețurilor, Comisia are competența de a suspenda plafonul (a se vedea punctele [60-61](#)).

77 AggregateEU, instrumentul creat de Comisie pentru corelarea cererilor și a ofertelor între cumpărători și vânzători de gaze, oferă un canal alternativ de cumpărare și vânzare a gazelor. El a suscitât interesul entităților mai mici pe care Comisia intenționează să le ajute. Curtea nu a putut stabili însă valoarea adăugată a instrumentului în raport cu platformele de tranzacționare a gazului și nici nu a identificat vreo disfuncționalitate a pieței pe care AggregateEU să o fi abordat. În plus, Comisia nu poate demonstra realizarea celorlalte obiective declarate ale instrumentului, întrucât nu poate obține informații cu privire la contractele încheiate efectiv ca urmare a ofertelor primite prin intermediul platformei. De asemenea, Curtea a constatat că obiectivul eforturilor Comisiei de a coordona acțiuni ale UE pe lângă furnizori externi din amonte și negocieri cu aceștia nu poate fi atins, deoarece Comisia nu dispune de instrumentele și de competențele juridice necesare în acest sens (punctele [62-69](#)).

Prezentul raport a fost adoptat de Camera I, condusă de doamna Joëlle Elvinger, membră a Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 15 mai 2024.

Pentru Curtea de Conturi

Tony Murphy
Președinte

Anexe

Anexa I – Finanțarea din MIE pentru construirea de proiecte de interes comun

Denumirea propunerii	Lista de PIC	Statul membru	Finanțarea din MIE (în milioane de euro)
Proiectul de <i>twinning</i> al sistemului terestru din sud-vestul Scoției între Cluden și Brighthouse Bay (Regatul Unit)	1	Regatul Unit	34,8
Construcția conductei Klaipeda-Kursenai de transport al gazelor	1	LT	28,6
Construcția interconexiunii de gaz Polonia-Lituania (GIPL), inclusiv a infrastructurii de sprijin	1	PL, LT	295,4
Interconexiunea Polonia-Republica Cehă (cunoscută drept Stork II) între Libhošť-Hať (CZ/PL)-Kedzierzyn (PL)	1	PL, CZ	62,7
Lucrări la fluxul invers pe conducta TENP	1	DE	8,7
Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe coridorul Bulgaria-România-Ungaria – Austria; prima etapă a lucrărilor de execuție	1	RO	179,3
Lucrări la interconexiunea Balticconnector	2	FI, EE	187,5
Extinderea interconexiunii de gaz Estonia-Letonia	2	EE	18,6
Lucrări de construcții la interconexiunea de gaz Polonia-Slovacia	2	SK, PL	134,6
Construcția terminalului de GNL de pe insula Krk	2	HR	82,5
Conducta de evacuare a GNL Omišalj-Zlobin-Bosiljevo-Sisak-Kozarac-Slobodnica; lucrări pentru faza I	2	HR	16,4
Eliminarea blocajelor interne pentru a pune capăt izolării și a permite transportul de gaze naturale dinspre estul Mării Mediterane (CyprusGas2EU)	2	CY	101,3
Lucrări de construcții pentru reabilitarea, modernizarea și extinderea sistemului de transport din Bulgaria - faza 2	3	BG	27,1
Extinderea unității de stocare subterană a gazului Incukalns	3	LV	44
Lucrări de construcții pentru grupul de PIC de infrastructură 8.3	3	PL, DK	214,9
Lucrări de construcții pentru extinderea interconexiunii Letonia-Lituania	3	LV, LT	4,8

Denumirea propunerii	Lista de PIC	Statul membru	Finanțarea din MIE (în milioane de euro)
Interconexiunea de gaze Bulgaria-Serbia (IBS) – lucrări de construcții	4	BG	44,5
Extinderea unității de stocare subterană a gazului (UGS) Chiren (Bulgaria) – lucrări de construcții	4	BG	77,9
Creșterea capacității zilnice de extracție – unitatea de stocare subterană Bilciurești	5	RO	38

Anexa II – Harta proiectelor de interes comun din sectorul gazelor care au primit finanțare din MIE pentru construcții

Terminal GNL	Flux inversat de gaze	Nod gazier
Instalație de înmagazinare subterană	Stație de comprimare a gazelor	Gazoduct

Sursa: Comisia Europeană.

Acronime

AIE: Agenția Internațională a Energiei

CUSC: captare, utilizare și stocare a dioxidului de carbon

ENTSOG: Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale

GNL: gaz natural lichefiat

MIE: Mecanismul pentru interconectarea Europei

MWh: megawatt-oră

PIC: proiect de interes comun

PNEC: plan național privind energia și clima

TEN-E: rețele energetice transeuropene

TTF: mecanismul de transfer de titluri (*Title Transfer Facility*)

Glosar

Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei: agenție a UE care colaborează îndeaproape cu autoritățile de reglementare din domeniul energiei din statele membre pentru a sprijini funcționarea eficace a pieței interne a energiei electrice și a gazelor naturale.

Analiză cost-beneficiu: comparație între costurile estimate ale unei acțiuni propuse și beneficiile preconizate.

Distrugere a cererii: scăderea pe termen lung a cererii de gaze sau de alte produse de bază drept reacție la prețurile ridicate persistente sau la oferta restricționată.

Gaz natural lichefiat: gaz natural transformat în stare lichidă pentru depozitare sau transport.

Mecanismul pentru interconectarea Europei: instrument al UE prin care se acordă asistență financiară pentru crearea de infrastructură interconectată sustenabilă în sectoarele energiei, transporturilor și tehnologiei informației și comunicațiilor.

Operator de transport și de sistem: organizație responsabilă cu transportul energiei la nivel național sau regional.

Proiect de interes comun: proiect de infrastructură transfrontalieră între două sau mai multe țări din UE în contextul unei rețele transeuropene.

Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale: asociație care promovează cooperarea între operatorii de transport și de sistem de gaze din statele membre ale UE și din alte țări conectate.

Siguranță a furnizării: disponibilitatea continuă a unei resurse la un preț accesibil.

Răspunsurile Comisiei

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2024-09>

Calendar

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2024-09>

Echipa de audit

Rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene prezintă rezultatele auditurilor sale cu privire la politicile și programele UE sau la diverse aspecte legate de gestiune aferente unor domenii bugetare specifice. Curtea de Conturi Europeană selectează și concepe aceste sarcini de audit astfel încât impactul lor să fie maxim, luând în considerare riscurile la adresa performanței sau a conformității, nivelul de venituri sau de cheltuieli implicat, evoluțiile viitoare și interesul politic și public.

Acest audit al performanței a fost efectuat de Camera de audit I – Utilizarea durabilă a resurselor naturale, condusă de doamna Joëlle Elvinger, membră a Curții de Conturi Europene. Auditul a fost condus de domnul João Leão, membru al Curții de Conturi Europene, asistat de Paula Betencourt, șefă de cabinet; Florence Fornaroli, manager principal; Nicholas Edwards, coordonator; Greta Kapustaite, Lorenzo Pirelli, Michal Szwed și Jonas Kathage, auditori. Agata Sylwestrzak, Paola Magnanelli și Janina Schmidt Maximo au asigurat sprijin lingvistic. Giuliana Lucchese a asigurat sprijin pentru concepția grafică.

De la stânga la dreapta: Giuliana Lucchese, Michal Szwed, Paola Magnanelli, Nicholas Edwards, João Leão, Paula Betencourt, Florence Fornaroli, Greta Kapustaite, Lorenzo Pirelli.

DREPTURI DE AUTOR

© Uniunea Europeană, 2024

Politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare este definită în [Decizia nr. 6-2019 a Curții de Conturi Europene](#) privind politica în materie de date deschise și reutilizarea documentelor.

Cu excepția cazului în care se precizează altceva (de exemplu, într-o mențiune separată indicând drepturile de autor), conținutul elaborat de Curtea de Conturi Europeană pentru care UE deține drepturile de autor face obiectul licenței [Creative Commons Atribuire 4.0 Internațional \(CC BY 4.0\)](#). Prin urmare, ca regulă generală, reutilizarea este autorizată cu condiția menționării adecvate a autorilor și a indicării eventualelor modificări. Reutilizatorul conținutului elaborat de Curtea de Conturi Europeană nu poate altera sensul sau mesajul inițial. Curtea de Conturi Europeană nu răspunde pentru eventualele consecințe ale reutilizării.

Este necesar să obțineți o permisiune suplimentară în cazul în care un anumit conținut prezintă persoane fizice ce pot fi identificate, de exemplu, în cazul fotografiilor în care apar membri ai personalului Curții de Conturi Europene sau în cazul în care conținutul include lucrări ale unor terți.

Dacă se obține o astfel de permisiune, ea anulează și înlocuiește permisiunea de natură generală menționată mai sus și va indica în mod clar eventualele restricții de utilizare.

Pentru a utiliza sau a reproduce un conținut pentru care UE nu deține drepturile de autor, poate fi necesar să obțineți o permisiune în acest sens direct de la titularii drepturilor de autor.

Figura 8 – pictograme: aceste figuri au fost concepute folosind resurse de pe site-ul [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.

Programele informatice sau documentele care fac obiectul unor drepturi de proprietate industrială, cum ar fi brevetele, mărcile, desenele și modelele înregistrate, logourile și denumirile, sunt excluse din politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare.

Familia site-urilor instituționale ale Uniunii Europene care sunt incluse în domeniul europa.eu oferă linkuri către site-uri terțe. Deoarece Curtea de Conturi Europeană nu are control asupra acestor site-uri, sunteți încurajați să verificați politica aplicată de ele în ceea ce privește respectarea vieții private și drepturile de autor.

Utilizarea logoului Curții de Conturi Europene

Logoul Curții de Conturi Europene nu poate fi utilizat fără acordul prealabil al Curții de Conturi Europene.

HTML	ISBN 978-92-849-2262-8	ISSN 1977-5806	doi:10.2865/363	QJ-AB-24-010-RO-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2279-6	ISSN 1977-5806	doi:10.2865/20984	QJ-AB-24-010-RO-N

Agenția Internațională a Energiei definește securitatea energetică drept „disponibilitatea continuă a surselor de energie la un preț accesibil”. Invadarea Ucrainei de către Rusia a declanșat în UE o criză a aprovizionării cu gaze, urmată de o criză a accesibilității din punctul de vedere al prețurilor. Această situație a pus la încercare cadrul UE pentru siguranța furnizării de gaze și a condus la adoptarea unei serii de măsuri temporare care să garanteze siguranța furnizării la nivelul UE în timp ce UE își diversifică sursele de aprovizionare, renunțând treptat la gazul rusesc și bazându-se mai mult pe gazul natural lichefiat. Potrivit Curții de Conturi Europene, cadrul UE abordează siguranța furnizării de gaze în mod inegal, iar atingerea obiectivelor măsurilor de răspuns la criză este deseori imposibil de demonstrat. Pe baza constatărilor sale, Curtea recomandă Comisiei următoarele:

- să finalizeze cadrul UE privind accesibilitatea gazelor din punctul de vedere al prețurilor;
- să optimizeze procesul de raportare de către statele membre cu privire la siguranța furnizării de gaze și să revizuiască structura cooperării regionale;
- să îmbunătățească transparența în legătură cu punerea în aplicare a proiectelor de interes comun.

Raport special al Curții de Conturi Europene prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) al doilea paragraf TFUE.

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/contact

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors